

13de Aarg.

1882.

24de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af K. Thronsen.

31te August. — 16de Heite.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.O. at Decorah as 2nd class postal matter

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvejlende og omhyggelig udvalgt Kæsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanedn (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa de 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behøge at melde sig snarest muligt.

Adresse: N. Thronsdien, Box 1014, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til at Vedkommende er paalidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Landlege J. Q. Taylor garanterer enhver en sund og omhyggelig Udførelse af alt til Huset hørende Arbejde for moderat Betaling. Særlig Umhu anvendes paa Behandlingen af de naturlige Lænder. Alle Guldfoldninger udføres efter nyeste Methode og saa billigt som Arbejde af bedste Slags kan gjøres.

Office over Ben Bears Clothing-Store,

Decorah, Iowa.

J. J. D. Gremm

følger

Pianoer, Orgler, Violin-Strenger, Sy-Maskiner, Olje, Naale etc.

aa bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Handel med nogen Anden.

Pianoer og Orgler stemmes, og Arbejdet garanteres.

Office i C. B. Shepards Juveler-Butik, en Dør Syd for Leonards Bog-Store ligeoverfor Postofficeet.

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

13de Aarg.

31te August 1882.

16de Hefte.

Den Ugifte.

(Fortælling af Marie Mathusius.)

(Fortættelse.)

Den anden Morgen efter sin Ankomst rustede Tante sig til en Bisfit hos vort adelige Naboskab. Slottet Müggeburg laa blot ti Minutters Rei fra vor Landsby. Slotsherren var alene Sognepatron og besatte ligeledes den Justitiarbestilling, som min Fader havde indehavt. Hr. og Fru von Müggeburg havde blot en Søn og en Datter. Eugenie og jeg vare jevnaarige og fortrolige Veninder; jeg var som hjemme paa Slottet; den Undervisning, som jeg i Forening med Eugenie havde modtaget af hendes franske Gouvernante, og mit daglige Ophold der udøvede en stor Indflydelse paa mit fremtidige Liv. Det er høist farligt at give Børn en Opdragelse, høiere end deres Stand og vænne dem til Omgivelser og Forholde, som ikke tilhører deres egen Samfundsstilling og derved give deres Fantasi og Drømme om Lykke en falsk Retning.

Om Familien paa Müggeburg er ikke stort at sige; Personer og Forholde var saadan, som man endnu ofte træffer. Hr. v. Müggeburg havde levet raskt i sin Ungdom, spillet en glimrende Rolle i Hovedstaden, gjort stor Gjæld, men var bleven stadig og havde ved sin Hustrues Formue paa bedste Maade ordnet sine Affærer. Han var nu en klog og forstandig Mand, der nød stor Anseelse paa sit Sted. At Sønnen traadte i Faderens Fodspor, ofte ombyttede Læreanstalter, med Nattetid klatrede over Mure for at besøge Dandssegilder, satte sig i Gjæld hos Konditorer og gjorde smaa Forsøg i Spilleveien m. m., alt dette ansaaes i deres Omgangskreds for helt naturligt, og Faderen selv vilde have anseet det for ganske tilgiveligt, blot han derhos havde været flittig og lærvillig; men han slægtede paa sin Moder, som manglede Kraft og Selv-

stændighed. Fru v. Müggeburg følte ikke denne Mangel hverken hos sig selv eller hos sin Søn; hun var meget munter og snaksom, især naar hun ikke blev ledsaget og bemærket af sin Mand's Dø. Hun var enfoldig men stolt og vidste ret vel at skjule sin manglende Sjælsbegavelse under dette je ne sais quoi, hvorom Tante Adelgunde talte. Under Vandlivets Ensomhed søgte hun at adspredde sig med Datterens Opdragelse, men trods alle Bestræbelser af hende og den franske, høist naragtige Gouvernante havde Eugenie dog uforandret bibeholdt sit friske, elskelige Sind. Bisfelig havde hun lidt egne Begreber om sin unge Person, om sin Dm-givelse og Verden i Almindelighed, men dette var ikke underligt; alermindst stødte det mig, som selv delte hendes Ansuelser og søgte at danne mig derefter.

Dette fornemme Naboskab var en stor Opmuntring for Tante under hendes Besøg i vort borgerlige Hus. Jeg fulgte hende naturligvis paa hendes Visit til Slottet. Hun var klædt i sølvgraa Silke og saa lidt egen ud, men ret statelig; for mig var det meget behageligt at have en fornem adelig Tante. Smaapratende gik vi gennem den smukke Park; jeg fortalte hende, at Rudolf, Hr. v. Müggeburgs nu tyveaarige Søn, nylig havde taget sin Examen og nu ventedes hjem, efter at han havde været borte i tre Aar. Tante Adelgunde fandt dette meget haardt og ansaa det for helt naturligt, at en ung Adelsmand havde mere Sands for ridderlige Fornøielser end for Studier.

Under disse Samtaler kom vi hen til Slottet; Tante lod sig i behørig

Form ved sit Bisittkort anmelde som Friherreinde v. Grobusch og blev modtaget med behørig Artighed. Foruden Eugenie og hendes Forældre fandt vi ogsaa Rudolf og to af hans Venner i Salen. Eugenie blev særdeles glad over min Ankomst, men snart saa jeg, at hun var i slet Humør. Paa sædvanlig Bigemaner sad vi snart under fire Vine i Binduesnischen, og jeg erfarede der Marsagen til hendes Fortrydelse.

Begge de unge Herrers Ankomst plagede hende: de vare saa ufordragelig kjedsommelige; hun havde saa længe glædet sig til den savnede Broders Gjenkomst. Desuden smertede det hende, at Faderen endnu var uventlig og streng mod hendes Broder, som dog var saa ubeskrivelig elskværdig. Jeg saa mig om efter Rudolf, han var bleven høi og usædvanlig smuk. En Strøm af daarlige Tanker gjennemfor mig, men jeg fik nu ikke Tid til at overgive mig dertil; paa et Binf af Fru v. Müggeburg maatte vi slutte os til Selskabet. Tante var meget oplivet og paa sin Vis interessant; hun var allieret med de fornemste Familier i Byen, og disse stode atter i Forbindelse med vort Naboskab. Hun kunde fortælle, at en ung Frue i Hemmelighed havde gjort Gjæld, var bleven uenig med sin Mand og nu var vendt tilbage til sine Forældre, at Hr. v. K. i denne Vinter havde levet fyrsteligt, skjønt Jngen vidste, ved hvilke Midler, og Fru v. Müggeburg tilføiede, at medens han og hans Frue opholdt sig paa Landet, pleiede han at kjøre med Fire, uagtet flere Aars Forpagtning paa Forhaand var optagen. Samtalen vedblev uafbrudt i denne Mand.

Men bedste Baron Reinking, sagde

Tante til en af de unge Herrer, hvor det er beklageligt, at Deres Slægtning Generalinde v. Schochwitz er bleven saa tungfædig!

Sa, jeg har hørt det; Præsident Tauber søger at indføre en høist egen Tone i sin Kreds.

Høist selsomt! forsikrede Tante, han læser f. Ex. Bordsbøn i de største Selskaber. Dette har dog vakt almindelig Fortrydelse, vedblev hun, og han vil ikke komme langt med alle disse Forsøg. Han skal have en Huslærer, som skal være et frygteligt Menneſte. Jeg har blot hørt ham en Gang prædike, men jeg gaar aldrig mere did. Den unge Mand synes aldeles at forglemme, at han taler til et dannet Publikum; han er høist uforſigtig og lidet hensynsfuld i sine Bemærkninger. Man burde vel kunne haabe, at den fine Verden ikke vilde tage tiltakke hermed og slet ikke høre paa hans Prædikener; men Nogle ere dog aldeles indtagne deraf, især Damer, og fremfor alt Deres Fru Tante. Hun har pludselig draget sig ud af Selskabslivet, besøger Bibellæsningsen og er virkelig i en beklagelig Tilstand. Hun viste mig nylig den Opmærksomhed at komme og gratulere mig paa min Fødselsdag; det var netop en Søndag efter Gudstjenesten; den uheldige Huslærer havde atter prædiket. I den Maade, hvorpaa hun udtrykte sine Blyksninger for mig, laa noget Fremmedt og Hemmelighedsfuldt. I Begyndelsen tænkte jeg at ignorere det Hele; det er min Overbevisning, at man maa bære over med sine Medmenneſters Svagheder, men den Hengivenhed og Agtelse, som jeg virkelig nærer for denne Fru, bevægede mig til engang at søge alvorligt at advare

hende. — Min kjære Veninde, sagde jeg, De er endnu i Deres bedste Aar, smuk og vel anseet, har en fortræffelig Mand, søde Børn, i de brillanteste Omstændigheder og er dog tungfædig! er dette ikke Utatnemmelighed mod det høieste Væsen, som har givet Dem en saa misundelsesværdig Lod? Generalinden saa paa mig med et Blik. — I vide, at hun er en Dame med sin Dømmekraft.

For dette Liv er alt godt, sagde hun, men der findes ogsaa et tilkommende.

Sa, hvad saa, kjæreste Veninde, hvad behøver De at frygte i det Tilkommende? Deres Forholde og Deres Stilling komme nok altid til at forblive ligesaa glimrende og behagelige som nu, svarede jeg trøstende.

Men om jeg var urolig for min evige Salighed, sagde hun pludselig.

Jeg holdt virkelig paa i de første Diebliske at komme ud af Roncep-terne, men jeg beholdt Kontenancen. Bedste Veninde, sagde jeg, hvorledes kan de være en saadan Uro? De tilhører en af de fornemste Familier, lever i de bedste Kredse, og Deres Mand er General.

Og hvad gavner alt dette mig, om jeg bliver en usalig Generalinde? sagde hun hurtigt, trykede varmt min Haand og ilede bort med taarefyldte Øine. Hvad siger I om dette?

Sa hun synes at være lidt forvirret, idetmindste en ivrig Sværmer, sagde Baronnen. Hun var før meget munter og livsglad, og man ser, at netop saadanne Temperamenter lettest flaa om og flaa sig Sambittighedsstrupler. — Jeg beder om Forladelse, Hr. Baron, afbrød Tante ham, Generalinden har aldrig gjort noget Upassende; i denne Henseende har hun in-

tet at bebrejde sig; dette Menneſte, denne Præſt er Skyld i det Hele.

Med Henſyn til ham kan jeg herolige Dem, min Frøken, ſagde Hr. v. Müggeburg, han kommer ikke længe til at opholde ſig i Deres Nærhed; jeg har givet ham Sognepreſtembedet i Müggedorf.

Vi ſaa forbaufede paa ham, og Eugenie ſpurgte beſtyrtet: Er det ſandt Papa? Hr. v. Müggeburg ſyntes at more ſig meget over vor Forſtrækkelse. — Jeg tænker ikke, det er ſaa farlig; jeg har lært ham at kjende ſom en behagelig og dannet Selfabſmand; det Øvrige giver ſig nok.

Nu begyndte en lang Samtale om det farlige i diſſe nye Lærdomme. Tante frygtede for Mama, for os alle; hun lod forſtaa, at vor Dannelse endnu var høiſt ufuldkommen og landlig, at vi nok turde lade den nye Paſtor indvirke paa os. Alle de Øvrige havde ogſaa ſine Betænkeligheder, blot Hr. v. Müggeburg og jeg vare ganſte rolige. Jeg tænkte: en ſaadan mørk enſidig Præſt ſkal nok finde Modſtand i din Kloſtkab. I denne Aand forſøgte jeg at drive Spøg angaaende den nye, farlige Paſtor, til Hr. v. Müggeburgs ſtore Fornøjſe; han opmuntrede altid mine Forſøg i Kvithed og Overmod. Det lykkedes mig fuldkommen, og jeg forlod Selfabet med den Tilfredſtillende, at jeg havde imponeret dem Alle, iſær de tre ridderlige unge Herrer.

Denne lille Strid ſpøſſefatte dog ei længe mine Tanker; min taabelige Fantafi havde fundet et andet Felt, ſom var herligt og ſtorartet. Deri fordybede jeg mig og byggede Luſtkæſteller, ſom for mig ſtod paa faſt Grund. Rudolf ſaa virkelig meget

godt ud, Tante behøvede ſlet ikke at gjøre ſig Beſvær med at overthde mig derom; derhos var han god og elſkørdig, jeg havde jo kjendt ham fra Barndommen. Han var nu ſelfindig og var kommen i ſlet Selfab, men han maatte reddes — og af hvem Anden end af mig? Jeg var Eugenies beſte Veninde, allerede ſom Barn i Huſet; Eugenie havde ofte forſikret mig, at hendes Fader ſyntes meget godt om mig og ſikkert ønſtede, at hun i alle Ting var lig mig. Jeg betvivlede ikke, at jo Hr. v. Müggeburg vilde blive meget glad, om hans Søns Balg faldt paa mig, og til Fru v. Müggeburg tog jeg aldeles intet Henſyn. Der var blot en Hindring: Rudolf var endnu ikke mit Ideal; vi havde begge, Eugenie og jeg, dannet vore Idealer efter hans Fader, ſom ogſaa jeg elſkede og ærede; ridderlig, alvorlig og mandig maatte den Mand være, ſom vi ſkulde elſke. At denne Mand, ſom i mine Tanker ſtod ſaa høit, ſkulde blive min Fader, dette var et nyt Sollys over mine Luſtbilleder. Dertil kom min fremtidige Stilling, Slottet, Landsbyen; jeg opfattede mine Pligter fra denne kjønneſte, ædleſte Side; jeg ſkulde blive et Mønſter for alle ædle Huſtruer. Alt var beſtemt og afgjort; jeg ſværmede ſaaledes i Dyd og Udelmodighed, at Lærer af Mørelſe kom mig i Minene. Fra denne Dag havde min Længſel, ſom før ſaa gjerne ſvang ſig ud i det blaa uviſſe Fjerne, fundet et Hvilepunkt.

Mod Aftenen ſamme Dag ſad vi paa en af vore Yndlingspladſe i en affidesliggende Del af Haven, hvor man over Muren havde Udſigt over en liden Skovvei, ſom ſtod i Forbindelſe med Parkveien. Lyden af Hov-

flag og glade Stemmer drog vore Blikke derhen; det var Rudolf med begge sine Venner. Jeg havde ikke bedraget mig; jeg vidste bestemt, at han vilde komme endnu idag, og den Maade, hvorpaa han lod sin Hest manøvrere og springe, sagde mig tydeligt, at han vilde paa en særegen Maade gjøre sig bemærket af mig. Han red hen til os, hilsende som en gammel Ven paa hele Familien og rystede indbød han den følgende Morgen til Reglebanen, som han før ofte havde pleiet; han gjorde det ogsaa i Eugenie's Navn, som der vilde møde os. Frits spillede Regler og samtykkede; jeg havde heller ikke noget derimod, og Elisabeth var endnu ikke vant til at blive spurgt i flige Tilfælde.

Den følgende Morgen var skjøn. Elisabeth og jeg sad sammen i Binduesfordybningen, da Eugenie fra Haveporten tiltraabte os sit venlige Godmorgen og i næste Dieblit kom hen til os. — Allerede? spurgte jeg forbausset. Hun rystede leende paa Hovedet. — Jeg kommer saa tidlig, sagde hun, for at tale med Eder om Reglepartiet. Elisabeth's Blik lysnede, og jeg forstod nu, hvad der vilde følge. Eugenie var saa bly og forlegen, Elisabeth saa samvittighedsfuld; sikkerlig havde ingen af dem lyst til dette Møde. Dænge før dette havde jeg følt, at begge disse Gemyster passede bedre sammen, end de selv endnu anede; paa Grund af en indre Følelse af Skinsyge havde jeg fjernet dem fra hinanden. Elisabeth var et Barn, som jeg af Hjertet el-

skede og beskyttede, men jeg vilde alene være Eugenie's Veninde og Fortrolige.

Eugenie rystede nu frem med sine Betæneligheder, hun kunde ikke fordrage sin Broders Venner, hun følte sig altid nedtrykt i deres Nærhed. Nyelig havde hun disputeret med Rudolf derom, og Faderen var, bekynderligt nok, paa hans Side, men hendes Beslutning, ikke denne Morgen at gaa til Reglebanen, stod fast.

Elisabeth var meget glad derover; hun fandt Herrerne saa bekynderlige og overmodige, hun vilde ikke gjerne komme paa saa fortrolig Fod med dem. Jeg modsagde hende med megen Klogskab og Visdom. At slaa Regler med sine Brødre i sin egen Have, deri var visseelig intet Ondt, jeg kunde Intet finde at bemærke derved. Desuden vilde Eugenie's Broder visseelig ikke indføre upassende Venner i sin Faders Hus, og om de havde noget Overmodigt i sit Væsen, vilde det være dem ret nyttigt at omgaaes med fintfølsomme Damer. Eugenie forsikrede, at hun slet ikke havde nogen Lyst til at forbedre de unge Herrer, og Elisabeth mindede os meget betænksomt om, hvad Ordspøget siger: Slet Selskab fordærver gode Sæder og ikke ombendt. Jeg daarede mig endnu selv med nogle klingende Fraser og vilde være bleven høist opbragt, om Nogen havde sagt mig, at jeg blot af Behagesyge og for mine kjære Luftkastellers Skyld vilde gaa til Reglebanen.

Eugenie foreslog mig at gjøre en lang Spadsertur med hende; hun ansaa sig ikke hos os at være fuldt tryk for Herrerne. Morgenen var herlig, jeg havde Intet derimod. Vi valgte en Vej gennem en prægtig Bøgeskov,

hvis ene Del hørte til Mäggeburg og den anden Del til et nærliggende, af sine Giere ikke beboet Gods. De majestætiske Sølvbøge med sine hyppige Kroner, paa hvilke Høsten allerede havde trykket sit første gyldne Præg, stode her saa hemmelighedsfulde i sin dybe Ro; Græskanterne langs med Skoven paa begge Sider af Beien laa endnu i Skyggen og glindsede i sin klare Dugdragt; vi maatte holde os midt paa den sjelden benyttede Bei for ikke at blive vaade. O! hvilken herlig Rjslighed, sagde Eugenie, og denne Ensomhed og Stilhed, hvor jeg synes om den.

Eugenie klagede nu over, at hendes Fader idag havde været meget vred og givet hende Rebredelser for hendes Uartighed mod de unge Herrer; han vilde nu for hendes Skyld oftere indbyde Fremmede for at lære hende god Tone. Moderen havde tilføjet, at hun ikke kunde forstaa Grunden til denne Mangel paa fint Væsen, da Jntet var forsjømt i hendes Opdragelse. Jeg talte baade trøstende og forsonende. Da fæstede Eugenie sine store, lysebrune Dine paa mig og spurgte barnligt: Kan man ikke have sin egen Synsmaade og dog være lidt stolt og fornem? jeg forsøgte at forklare dette for hende, og vi sværmede i en ideal Fremtid.

Beien delte sig her; til Høire førte den op en Høide, til Venstre endnu dybere ind i Skoven til et lidet Skovslot, kaldet Ensomheden. Lige fra vor Barndom havde dette Slot været et Maal for vor Vandring, det laa saa skjult og eventyrligt. Til Slottet! sagde vi begge, og snart vare vi inde i en i Skoven udhuggen Allé, som førte did. Her vare vi paa fremmed Bund og Grund, men temmelig

fikre paa ikke at træffe noget levende Væsen, undtagen maaste nogle Raabdyr og Hjorte, og dette var os ret kjær. Alleen førte os ud af den mørke Skov til en aaben rund Græsplan, i hvis Midte det lille enetages Hus laa med sine fire spidse Taarne, alle rigt prydede med Galleri. Fire lige Alleer førte fra denne Plan ud igjennem Skoven; midt imod os under nogle gamle Bønnetræer var en liden Kilde, som sagte rislende gjød sit sølvklare Vand i et Stenbassin. Blot denne Lyd afbrød Tausheden; Slottet, Brønden og Græsplanen laa ellers drømmende i Solstinet. Tause, som om vi havde frygtet at forstyrre disse Drømme, gif vi over Græsplanen til en Bæk ved Kilden. Med den rolige blaa Himmel over os og den hyppige Skov rundt omkring os, sad vi begge tause og tankfulde ved Siden af hinanden; kun nu og da faldt et gyldent Bønneblad ned foran os, og med en let Raslen, som et Suk, lagde det sig paa det grønne Teppe; sikkerlig forlod det ugjerne sin gyldne Høide. I Afstand hørte vi en liden Fugls sagte Kvinden. Var den forladt af sin Mage og klagede i sin Ensomhed? Nei, en liden Kongefugl med en Rubinkrave paa det fine Hoved hoppede helt glad ned til os paa Græsjet og fra os til Stenene omkring Kilden. Derfra betragtede den os helt uforknytt med sine kloge glindsende Dine, dyppede hurtig sit lille Næb ned i det kjoelige Vand en, to, tre Gange. — Hvor det maatte smage godt! Endnu nogle Gange trippede den frem og tilbage paa den fugtige Rand, løftede saa de smaa Binger og forsvandt i den mørke Skov. Nu kommer en liden Sommerfugl, den slagrer over:

Græsset, hviler hist og her paa en liden Høstblomst, stiger derefter høiere op mellem de brogede Lønnetræer og forsvinder tilsidst for vore Blikke.

O, kom nu, hvor her er vakker! sagde jeg sagte. Og Salsvinduerne staa aabne, sagte Eugenie, det var godt, at de gamle Portrætter engang kunde faa Luft. Vi erindrede os en Vaardag, da vi havde fundet alle Vinduer aabne og truffet en gammel Kone slysselsat med at lufte og feie Slottet. Naturligvis gik vi ind og fik af hende høre de gamle Portrætters Historie. Selv havde hun kjendt en ung, skjøn Frue i blaa Fjæls Ridedragt og en liden Hat med Fjærbuff paa de yndige, blaa Lokker. Hun var gift med en ung statelig Herre, der var klædt i Jagtfrakke, og hvis Dine Eugenie fandt saa forunderlig klare og tillidsvækkende, at man kunde oplade hele sit Hjerte for ham. Hos dette Par havde vor gamle Fortællerste længe været i Tjeneste og mange Gange tilbragt Høsten med dem i det lille Slot. Husherren pleiede daglig at gaa paa Jagt med sine tre Sønner og glædede sig, naar han om Aftenen kom hjem til de klare Salsvinduer, som paa lang Afstand lyfte ham imøde; stundom pleiede han ogsaa at stige op paa Galleriet og lytte til sin Hustru og sine Døtre, som sad og talte omkring Kaminen, eller ogsaa spillede den ene Frøken Harpe, og de andre sang. De levede sammen som Engle, og da de vare blevne gamle, og Halvparten af deres Børn vare gaaede foran dem ind i Evigheden, vare de begge komne hid for at nyde Stedets Ensomhed. Den tredie af de tilbageblevne Sønner var nu Stedets Eier, men han var Ungkarl, boede i Hovedstaden og spurgte hver-

ken efter Jagtgodset eller Slottet, som laa lidt nærmere Landsbyen. Den gamle Kone havde fortalt os, at han var en meget egen Herre, men saa godhjertet, at han kunde give bort Kjolen af Kroppen, og man frygtede for, at hans Formue kunde tage Ende længe før hans Død.

Alle disse Minder fremtraadte nu livligt for os, og Eugenie fortalte mig, at den gamle Herre nu var død, og at hans Affærer skulde ordnes. Vi sørgede over „Ensomheden“, maaſte var det sidste Gang, vi vare her saa usofstyrede. Og hvor skal der blive af de kjære Portrætter, klagede Eugenie. Endnu engang maa jeg dog se dem, maaſte er Døren aaben. Hendes fine, smekre Skikkelse i den hvide Kjole og gule Straahat ilede med hurtige Skridt over Græsplanen. Jeg fulgte langsomt efter. Hun forsøgte at aabne Forstudøren.

At hvor kjedsommeligt! den er laaset, sagde hun bedrøvet, men Vilederne maa jeg dog se, vedblev hun bestemt, jeg skal gjøre som min Yndling i den grønne Jagtfrak og klatre op paa Verandaen. Ham og hans skjønne Frue maa jeg godt kunne se fra dette Vindu.

Hun sagde dette med glad Stemme vendt imod mig, og hun forekom mig i dette Dieblif særdeles smuk og elskelig. Det hele lille Bæsen mindede mig om et Raadhr; de klare, barnlige Dine, det Stye, Urolige, men alligevel saa Friske og Bevægelige i hendes Skikkelse. Veende klatrede hun op paa Verandaen og kigede ind, men, som truffen af en Lynstraale, sprang hun hurtig ned, rødmede heftigt og greb min Haand. Hvad gaar der af dig? spurgte jeg urolig.

I dette Dieblif aabnedes Sals-

døren, og Gaaden var løst. Favoriten i Jagtfrakken traadte livagtigt ud. — O nei, det var visseelig en grøn Frakke, men denne var ganske moderne, og det Billede, som nu stod for os, var et Silkehalstørklæde istedetfor det hvide broderede. — Jeg beder om Forladelse, at jeg stræmte Eder, sagde han leende, jeg skal strax rømme Marken; Eders Fordringer synes her at være ældre end mine. — Nei vist ikke, stammede Eugenie, og vilde fjerne sig. Jeg var forbauset, men ei saa forlegen, at jeg ikke kunde give et fornuftet Svar. Jeg sagde, at vi havde anseet Slottet for at være ubehoet nu som før og bad om Forladelse, fordi vi havde forstyrret ham. Han bad os endnu engang at træde ind i Salen. — Eders gamle Venner i de gyldne Rammer vilde blive meget utilfredse over ei at saa se Eder, sagde han alvorligt; han havde hørt Eugenie's og min Samtale, og hun saa paa ham saa betænkeligt, som om det virkelig havde havt sin Rigtighed med de gamle Billeders Utilfredsighed, og som om det gik hende til Hjerte. Vi nølede, men nu kom en ny Stikkelse frem i en lysgraa Kjole og med en liden Kappe paa Hovedet. Med saa Drd erfarede hun, hvorom Taleren var, og uden alle Komplimenter tog hun begge Skovfrøenerne, som hun kaldte os, ved Haanden og førte os ind i Salen. Hun var saa elskværdig og venlig, at al min Forlegenhed forsvandt. Jeg fortalte hende om alle vore Spadserture hid i vor Barn-dom, hvorledes Portrætterne havde interesseret os, og hvad den gamle Kone havde fortalt om dem; hun sagde os, at hun var en af den skjønne Frues Døttre, og at vor Yndling i Jagtfrakken, hendes Fader, ogsaa

havde været mange Andres Yndling. Uforsigtigt svarede jeg, at vi havde været bange, fordi vi troede, at Billedet var blevet levende. Eugenie vilde aldrig have sagt dette.

Nu hørtes Lyden af en Klokke fra et af de smaa Sideværelser; den unge Herre i den grønne Frak forsvandt strax. Nogle Minutter efter bleve begge Hviddørene opslagne, og en ny Aabenbarelse fremstillede sig for vore Blikke. En gammel Herre i hvidt Halstørklæde og sort Silkeslobrok sad i en Bænestol, han hilfede venlig paa os og sagde, at da han havde hørt hele vor Samtale, maatte vi tilgive, at ogsaa han havde faaet Lyft til at se begge Skovfrøenerne. Vi mærkede nu, at den gamle Herre var lam og ikke kunde forlade sin Stol; hans Sjæl syntes at være saa meget mere bevægelig, og han spøgede meget muntert om dette Slot i Wildmarken og om de gamle Portrætter, som visseelig vilde glæde sig ved at finde gode Betjendte i hans Frue og hans Søn; selv var han en fremmed, som blot for deres Skyld her kunde saa Indtræde. — Jeg gik ind paa hans Spøg, medens Eugenie blot saa deltagende paa ham med sine klare Øine. Men da en af hans Buder under den livlige Samtale kom i Uorden og truede med at falde, stod hun op og lagde den omhyggelig tilrette. Hun satte sig ikke igjen, Solen stod allerede høit paa Himmelen, vi maatte gaa. Den gamle Herre ønskede ved Afstedden, at saadanne Skovfrøener snart igjen maatte forvilde sig til Ensomheden. Husets Vertinde og den unge Herre fulgte os ud i Salen.

Hvor kjøligt Kilden risler nu i Middagsstunden! sagde Eugenie.

Ja, og det er temmelig varmt,

men vi have ikke budet dem noget lædskende, sagde den venlige Frue.

Kanste vi saa Lov at bede om et Glas Vand, sagde jeg frimodigt, dette Vand er saa godt. Den unge Herre ilede bort og kom snart tilbage med et Glas og rakte det, fyldt med Vand fra Kilden, til Eugenie.

Men, bedste Venner, er dette en passende Maade at hyde paa? sagde Moderen spøgende.

Maaden passer, saavidt jeg skjønner, fuldkommen til en saa original Morgenpromenade, sagde han rolig; dette Vand er prægtigt; vi stemte heri.

Nu gaa vi vel gennem denne Allé, sagde jeg til Eugenie, vi komme da gennem Stakitporten strag ud paa den store Bei, jeg tror, at dette bliver meget nærmere. Eugenie og jeg saa spørgende paa den grønklædte Herre. Jeg kan ikke bestemme dette, sagde han smilende, førend jeg faar vide Maalet for Ederes Spadsertur. — Müggendorf, sagde vi begge. — Da er ganske vist Alléen gennem Stakitporten den nærmeste, vedblev han, men da den nu er stængt, maa I tillade mig at gjøre Tjeneste som Portner. Derimod protesterede vi begge, vi vilde ikke forarsage noget Besvær under Middagsstunden.

Med Deres Tilladelse tænker jeg dog at følge mit Ønske, svarede han, jeg staar her paa egen Bund og Grund. Eller vil I heller gaa alene? vedblev han pludselig nglende og rakte mig Nøglen. Nu fordrede Høflighed, at vi modtog hans Tilbud; der var blot ti Minuters Gang til Stakitporten, og jeg tvivlede ikke paa, at det jo gjorde ham Fornøielse at følge os, uagtet jeg tydelig følte, at denne Fornøielse ikke kom fra min Side. Et Bigehjerte er forunderligt indrettet,

det aner og ser store Ting der, hvor kloge Folk ikke opdage det Mindste; det har sit Thermometer for Sympati og Antipati, som sædvanligen viser temmelig rigtigt.

Den grønne Herre gik nu ved Siden af os som en Mentor ved Siden af Børn; han var saa fornuftig og næsten nedladende mod os, uagtet han paa ingen Maade gjorde noget Brud paa den fineste Artighed. Mit Thermometer havde allerede sagt mig, at man maatte tale fornuftigt i hans Selskab. For Eugenies bly Væsen faldt dette let. Jeg pratete en Mængde romantiske Ting, hvoraf vor Vedsager lo, og som slet ikke syntes at imponere ham.

Da han havde lukket Stakitporten efter os og var forsvunden paa den styggefulde Gangsti, standsede vi og saa os tilbage. Over Alléen og Slottet rastede nu Middagssofen sine bedste Straaler. — Alt var saa stille, ikke en Lyd hørtes, kun den unge Herres Fodtrin lød fjernere og fjernere. — Hvor dette var eget, sagde Eugenie, disse Menneker vare alle saa usædvanlige. — Usædvanlige? spurgte jeg, men interessante vare de dog ikke. Moder og Søn vare mig næsten besværlige med sine klare, prøvende Dine. Den bestemte Bevidsthed, at jeg denne Gang ikke havde spillet den første Rolle, ledede min Dom. — Syntes du ikke, at deres Dine vare ligesom Vinduer? sagde Eugenie livligt, og hvor ligefremme vare de ikke i sit Væsen, dette synes jeg meget godt om, det indgyder Tillid. Jeg vovede ikke at svare; dette var den lille ubetydelige Begyndelse, da vore Anskuelser toge hver sin selvstændige Retning. Hidtil havde Overensstemmelse i Alder og Sæd-

vaner holdt dem inderlig forenede. Endnu var dette ikke blevet klart for os selv, vi skiltes ad med sædvanlig Hjertelighed.

Da vi atter traf hinanden den følgende Dag, kunde Eugenie tilfredsstille min Nysgjerrighed angaaende Slottets Beboere. Af Mama og Lotte havde jeg ikke kunnet faa nogen Oplysning. Slottet havde i deres Tid aldrig været beboet. Eugenie havde hørt af sin Fader, at den gamle Frue var den eneste nulevende Søster af den afdøde Eier. Hendes Mand, Hr. v. Hartwig, havde været Chef for et Regiment i en liden By, men længe været Invalid. Deres eneste Søn var Jurist, og da dette lille stærkt befestede og vanskjøttede Gods ikke kunde søde sin Eier, vilde han sandsynligvis være nødt til at fortsætte sin paabegyndte Bane.

Familien hører forøvrigt til Pietisterne, sagde Eugenie betænkeligt; allerede Fru v. Hartwigs Forældre havde ikke synderlig Omgang med sine Naboer, undtagen med den gamle Dommer i Grundstedt, som var vidt bekendt for sine Egenheder. Disse Hartwigs skulle om muligt være endnu mere aandelige end Forældrene. Eugenes Fader ønskede slet ikke at faa Omgang med dem; og de vilde sikkerlig hellerikke i sine indskrænkede Omstændigheder søge nogen fornem Omgang. — Jeg tilføiede helt snusfornuftig, at jeg strax havde gjenkjendt denne deres ensidige Retning; de lignede Kvækere eller Hernehuttere og vilde ikke passe i vor Areds. Pietisterne, endog de bedste blandt dem, vilde fortafte bort Selstabs Baner, de kunne til G. slet ikke forstille sig, sagde Eugenie saa ukunstlet, at jeg maatte le deraf. — Men, Euge-

nie, pleie vi da at forstille os? — Anei, svarede hun, ogsaa leende, men i bort Selstabsliv siger man dog meget, som man slet ikke mener, det er ligesom en gjensidig Overenskomst om at forstille sig for hverandre, og den, som gjør det bedst, bliver mest beundret. Mig falder det dog besværligt, vedblev hun, og jeg synes bedst om Mennesker, som ikke pleie at gjøre dette. — Men dog ikke om Pietister! sagde jeg med Eftertryk. — Eugenie lo og sagde: Vi maa engang spørge Fru v. Hartwig, hvad det er for Slags Folk. Jeg gjorde en Definition paa Pietismen, som burde have været affstrækkende, men Eugenie var overmodig og lo blot af mig, indtil jeg maatte istemme hendes Munterhed.

Tante Adelgunde havde allerede glædet sig til dette nye adelige Naboskab og foresatte sig ogsaa at forestille en Skovfrøken og med mig forville sig til Ensomheden; helt forstrækket opgav hun nu denne sin Plan, da hun fik høre, at disse Mennesker ikke hørte til „Societeten“ og desuden vare Pietister. Desto ivrigere deltog hun i den ungdommelige Omgang paa Slottet, og Fru v. Müggeburg, som paa Grund af en liden Upasselighed maatte holde sig paa sit Bærelse, havde anmodet hende om at være vor Overhofmesterinde. Snart fandt jeg mig inddragen i en virkelig Hvirvel af Fornøielser. De smukke Høstdage gav os bestandig Anledning til smukke Hytupartier. Rudolf foretrak mig for enhver Anden, og jeg troede paa en bestandig Kjærlighed. Hr. v. Schoberstein, en godmodig, letjævdig Student, havde ligeledes for mig fatet en Interesse, som han sandsynligvis hver Time omhyttede. Dette var

gunstigt for mig, jeg kunde nu gjøre Rudolf skinsyg og troede for fuldt alvor, at dette var et godt Opdragelsesmiddel. Ogsaa Baron Reising viste mig Opmerksomhed, men blot som Eugenies Veninde. De flygtige Studenteraar vare allerede forbi for

ham; han var nu Referendar, omkring 26 Aar gammel, havde blege Kinder, glimrende Dine og et lidet glindsende Fipstjæg. Rudolf fortalte os, at han i sin Omgangskreds blev kaldt „den Vakre“; vi fandt det ikke saa. (Mere.)

Fra Abukir til Trafalgar eller Historien om Lord Nelsons Digtiste.

I Aaret 1798 foretog Napoleon Bonaparte, som dengang var den første franske Republikks Overgeneral, et Krigstog til Egypten; Hensigten var ved Indtagelsen af dette Land at bane sig Wei til at staffe Frankrig den største Indflydelse i Orienten og herøve England dets ostindiske Besiddelser. Imidlertid gjorde den engelske Søhelt Horatio Nelson, som havde faaet Overbefalingen over en Flaadeafdeling i Middelhavet, Jagt paa den franske Flaade, traf den endelig den 18de August ved Abukir, en arabisk Landsby ved den ægyptiske Ryst i Nærheden af Alexandria og vandt en afgjørende Seier; det franske Admiralskib „L'Orient“ kom i Brand og sprang i Luften, den franske Admiral, Brueyes, faldt, 6 franske Skibe blev tagne og 5 opbrændte, og kun 2 Linieskibe og 2 Fregatter undkom. Den lykkelige Seierherre, som kun havde faaet et ubetydeligt Saar i Hovedet, blev til Belønning af den engelske Konge ophøiet til Lord of the Nile and of Burnham-Thorpe og fik en aarlig Pension paa 2000 Pund Sterling for sig og sine Arvinger til tredie Led; desuden fik han til Foræring af det

ostindiske Kompagni 10,000 Pund Sterling, af Staden London en pragtfuld Kaarde, af Sultanen i Konstantinopel et Diamant-Smykke og af den russiske Keiser Paul hans Portræt i Diamant-Indfatning. Fra Abukir (Fransk Bequere eller les Biquors) seilede han til Neapel, hvor han indtraf den 22de September og blev modtagen med Jubel af Konge og Folk; den franske Republik havde nemlig allerede før udstrakt sit Herredømme over Stalien, omdannet en betydelig Del deraf til Republikker og tvunget Kongen af Neapel til Forslig. Nu ansaa man sig befriet fra de forhadte Republikanere, og Nelson blev udnævnt til Hertug af Brenta med en Indtægt af 3000 Pund Sterling.

Nelson fandt ved Hoffet i Neapel saa behageligt Selstaa, at han blev der i omtrent to Aar, hvorunder han dels ved sin Deltagelse i de offentlige Begivenheder, dels ved sin private Færd paadrog sig velfortjent Dadel. Det er imidlertid ikke Hensigten her at gaa nærmere ind derpaa; derimod vil vi fortælle, at paa samme Tid som Nelson ved Abukir ved Hjælp af sin Eskadre tilkjæmpede sig den Seier, som bragte ham saa megen

Jordist Vre, saa erobrede en af hans Skibskapteinere det Stykke Træ, hvoraf Heltens Vigtigste siden blev udhulet.

Det er ovenfor anført, at det franske Admiralskib „L'Orient“ blev ødelagt. Det var paa dette Skib, at den franske Kaptein Casabianca var med sin brave Søn, hvorefter berettes i flere Væsebøger, og vi skal maaske en anden Gang komme tilbage til dette Thema, men her maa vi fortælle, at nogle Stykker af „L'Orient“'s Stormast blev bjergede af den engelske Captein Benjamin Hallowell paa Skibet „Swiftsure“; og da deene hørte om Nelsons Liv ved Ferdinand den 4des Hof og om al den Vre, som vistte ham, frygtede han for, at han skulde blive fordærvet; han besluttede derfor, som det heder i et engelsk Brev (the dispatches and Letters of Lord Nelson) „at minde ham om, at han var en Dødelig.“ Han lod altsaa af et Stykke af „L'Orient“'s Stormast gjøre en Vigtigste og paafaa nsigtigt, at end ikke den ringeste Ting blev brugt til Risten, uden hvad der var taget af Masten, og da Risten var færdig, klifrede han paa dens Bund en Seddel hvorpaa han havde skrevet følgende Erklæring:

„Herbed bevidner jeg, at enhver Del af denne Vigtigste er gjort af Træ og Jern fra Skibet „L'Orient“, af hvilket det Meste blev opsamlet af Hans Majestæts Skib under min Kommando i Bugten ved Abukir.

Swiftsure, Mai 23de 1799.

Ben. Hallowell.“

Denne Riste sendte nu Kaptein Hallowell som Foræring til Nelsons Ledsaget af følgende Brev:

„Til den meget hæderlige Lord Nelson, Ridder af Bath-Ordenen.

Min Herre!

Herved sender jeg Dem en Vigtigste, som er forfærdiget af en Del af „L'Orient“'s Stormast; forat De, naar De er bleven træet af dette Liv, kan blive begravet i en af Deres egne Trofæer; men at den Tid maa være fjærn, det ønskes oprigtigt af Deres lydige og meget forbundne Tjener
Ben Hallowell.

Swiftsure, Mai 23de 1799.“

Om denne Foræring enten da eller senere gav Stødet til nogen Forbedring i Heltens aandelige Tilstand, er uvist; den blev imidlertid meget vel modtaget, og den særdeles originale Ide synes at have behaget ham. Vi skal her fremdeles citere lidt af de ovenfor nævnte „Nelson-Dispatches“:*)

„Den Forbauselse, der greb Mandskabet paa „Vanguard“, Lord Nelsons Flagskib, da de saa, at den Gjenstand, der var bleven bragt ombord, var en Vigtigste, vil længe erindres af Skibets Officerer. „Du skal se, der snart bliver Alvor i Regen“, sagde en af Matroserne, „du ser, at Admiralen vil kjæmpe, til han falder, og der skal han begraves.“ Lord Nelson satte høilig Pris paa Foræringen, og i nogen Tid havde han den med sig paa paafæstet staaende opreist, lænet mod Skottet i sin Kahyt bag den Stol, han pleiede at sidde paa ved Middagsbordet. Først efter længere Tids Forsøb blev han ved en gammel Tjeners indstændige Begjæring be-

*) Nelsons Dispatches, Letters etc. with notes by Sir N. H. Nicolas, vol. III. pp. 88-9. (Notes and Queries 2nd S. Vol. I. p. 170.)

væget til at lade Kisten bringe nedenunder. Da han flyttede sin Kommando fra „Vanguard“ til „Foudroyant“, blev Ligkisten ogsaa flyttet derhen og var i flere Dage at se paa Skibets Skandje. Da Officererne en Dag stode og betragtede den, kom han ud af sin Kahyt. „J skal faa Lov til at se paa den, mine Herrer, saa meget J vil,“ sagde han, „men J kan stole paa, at Ingen af Eder skal faa den.“

Det er ikke Hensigten her at gaa næriere ind paa Nelsons Historie. Efterat han i April 1801 havde bombarderet Kjøbenhavn og i August samme Aar foretaget et Par mislykkede Angreb paa den franske Søstad Boulogne, levede han efter Freden til Amiens (Marts 1802) en Tidlang i Rolighed. Men da England atter havde erklæret Frankrig Krig (1ste Mai 1805), kom Søkrigerne atter paa Farten, og Nelson gjorde Jagt paa den franske Flaade, der kommanderedes af Admiral Ville-neuve, og efterat denne havde forenet sig med den spanske Flaade, stødte Nelson den 22de (efter Andre den 21de) Oktober 1805 sammen med den ved Forbjerget Trafalgar i den spanske Provinds Sevilla mellem Cadix og Strædet ved Gibraltar, og efter en haard Kamp paa tre Timer vandt han her en afgjørende Seier. Men den kostede ham Livet; han vilde, trods sin Flag-Kapteins Ad-

varsel, ikke lægge af sig sine glimrende Ordensstegn; en Riffleskytter, som sad i Mastkruven paa det franske Skib „Redoubtable“ lagde Mærke til den straalende Officer og sendte ham en Kugle, der sældte ham til Dødfet. Kuglen gik midt igennem en af hans Ordens-Stjerner. Man vilde føre ham ned i Kahytten, men Nelson befalede, at de skulde dække ham med et Klæde, for at ikke Mandskabet skulde mærke Noget og tabe Modet. Til Lægen, som vilde forbinde ham, sagde han: „Lad det kun være, jeg føler, at Saaret er dødeligt.“ Smidlertid var Seieren vunden og en Del af den fiendtlige Flaade tagen. Da Kaptein Hardy bragte ham denne Efterretning, syntes det at oplive ham paany. „Nu dør jeg rolig“, raabte han, „thi Gud ske Tak, jeg har opfyldt min Pligt.“ Kort efter døde han. Den forenede fransk-spanske Flaade mistede 19 Skibe og 15000 Mand, den franske Admiral Ville-neuve blev fangen og den spanske, Gravina, dødelig saaret. I Nelsons Sted overtog Admiral Collingwood Overbefalingen over den engelske Flaade.

Skibet „Victory“ med Nelsons Lig ankom ikke til Sheerness før Søndag den 22de December 1805. Torsdag den 8de Januar 1806 holdtes det høitidelige Ligtog fra „Admiralitetet“ i London til St. Pauls Kathedral, hvor han blev bisat. Han blev begravet i den Kiste, hvis Historie ovenfor er forialt.

Læsefrugter.*)

Ligesom et godt Hjem lægger Spiren til alle Dyder, saaledes lægger et fordærvet og af alle gode Magter forladt Hjem Spiren til alle onde Videnskaber og Laster. Og ligesom den største Lykke for Barnet er den at være vovet op i et godt Hjem, saaledes er det dets værste Ulykke at vove op i et fordærvet Hjem, hvor det lærer at øve Synden, endnu før Begjæret er vaagnet, og hvor Lasten er blevet det en Bane, førend det endnu kan forstaa dens Stam og dens Skade.

Der har i Aarhundreder været gransket og grundet over det store Problem, hvorledes de sociale Under og Ulykker skulle kunne forebygges og modarbejdes, og Folket bliver visere, bedre og lykkeligere, et Problem, der ikke mindst i vore Dage beskæftiger baade den Enkelte og Folkenes store Raad. Man har troet at finde Løsningen ad Lovgivningens og Institutionernes Vej, i et gennemført Selvstyre og en politisk Frihed, som giver alle Kræfter frit Spillerum til at udfolde sig; alt saadant kan have sit Værd; dog er det ikke herfra, at Frelsen kan ventes.

Den gamle og dog altid unge Sandhed er denne: vil du reformere Samfundet, da begynd fra Hjemmet af; der er Samfundets Rod og Grundvold. „Hvor der skal gøres Djævelen en Tort, som skal bide rigtigt paa ham“, siger Luther, „der maa det ske gennem de Unge, som vove op i Guds Erkjendelse.“ „En saa-

dan Ungdom i et Land“, siger han et andet Sted, „er i Sandhed et herligt Paradis, hvis Lige ikke findes i Verden!“ Og paa et tredie Sted: „Det er vanskeligt at gjøre gamle Hunde tamme og gamle Skjelmer fromme; herpaa arbejdes der for det Meste forgjæves; men de unge smaa Lam kan man bedre høie og lede.“

Den gamle og dog altid unge Sandhed, men som i misforstaaede og reformshge Tider atter og atter forglemmes, er denne: Et Samfund er i undt, stærkt og lykkeligt kun i samme Grad, som Hjemmene ere det; den, der vil bygge Samfundet om end paa nok saa glimrende Theorier for Folkelikke og Folkfrihed, men ikke paa Hjemmets Grund, har bygger paa Sand; dette har vist sig, og det skal komme til at vise sig, om ikke før, saa paa Stormens og Ulykkens Dag!

Just derfor er Hjemmet saa rigt paa opdragende Kræfter, fordi det hviler paa Vgteskabet: men kun da vil et Hjem kunne opfylde sin store og bethdningsfulde Mission i Guds Riges og Samfundets Tjeneste, naar Mand og Hustru ere levende gennemtrængte af den Bevidsthed, at Vgteskabet er en guddommelig og derfor en hellig Institution med en af Gud selv givne Opgave, som ingen af Parterne egenmægtig eller vilkaarlig kan løse sig fra, — en Institution, der vistnok skal være betinget af den gjensidige inderlige Hengivenhed og skjønne Sympathi, som paa

*) Citater fra N. Herzbergs Foredrag „Opdragelsen i Hjemmet.“

sin naturlige Grundvold, men hvor dog det, der dybest konstituerer Forholdet og efter dets Væsen gjør det uopløseligt, ikke er Arten og Betsfæfkenheden af tvende Mennefters personlige Forhold; — dette vil nemlig altid, juft fordi Personerne ere strøbelige og omftiftelige, selv blive af en strøbelig og en omftiftelig Natur, — men dette, at Gud er Trediemand i Forholdet, han, der som Vgtefællens Indftifter ogsaa er den moraliske Verdensordens Opretholder, og som juft i dette Niemed har givet Vgtefællerne den Befaling og den Opgave at hjælpe og støtte hinanden i sin Sæligheids Sag og at opdrage de Børn, som Gud ffænter dem, „i Tugt og Herrens Formaning.“

— Saalænge der har været Mennefter til, har Moderen haft den Opgave at være — ikke alene fine Børns første Pleierste, men ogsaa deres første Opdrager; det er et Kald, som selve Naturen, hendes eget Hjertes Trang, som Guds og Mennefters Lov og ikke mindst Evangeliet har anvist hende. Og — ligesom Moderens Opgave juft ligger her, saaledes er ogsaa her den dybe Rilde til hendes Lykke og hendes Værdighed. Apostelen siger, at hun skal blive frelst i og ved sit Kald som Moder, det er: den Skole, hvori en Moder skal gaa for at opdrages til det hellige og salige Samfund med Frelseren, det er juft gennem Opdragelsen af fine Børn.

Hvor fattige end de Klude ere, hvori hun svøber Barnet, som hun har baaret under sit Hjerte, hvor ulidelige Smerter dets Fødsel end har voldt hende, hvor mørk end Fremtiden ligger for hende, er der dog en vidunderlig Sandhed i de Ord,

Herren siger: „Hun kommer ikke den Smerte ihu af Glæde over, at et Mennefte er født til Verden.“ Det er en hverdagslig Ting dette, at et Barn fødes til Verden, og det forekommer os ogsaa at være en meget ringe Begivenhed, og dog er det Liv, som her er tændt, et Liv for Evigheden; det skal bevare, naar Jorden er „henveiret som en Røg“, og naar „Himlene er rullet sammen som et Klædebon“.

— Der findes desværre de Mænd og Fædre iblandt os — hvad der kan tale til deres Undskyldning, skal jeg lade være usagt, Idealet lader sig nu engang ikke røre af Undskyldninger, — som ikke have Die for den væsentlige og af andre ikke let erstattelige Andel, der som Fædre er dem anvist i Opdragelsen af fine Børn, Fædre, der lade de arme Børn gaa, som man siger, for „Lud og koldt Vand“, — Fædre, der anse Børn i Almindelighed og fine egne i Særdeleshed som en Plage, som det gjælder saa meget som muligt at holde sig fra Livet, hvis hele Omfjorg for og Indgriben i Børnenes Opdragelse indskrænker sig til at træffe de fornødne Forholdsregler eller give de fornødne Ordres til, at Børnene ikke forstyrre dem, naar de læse fine Aviser, eller naar de tage sin Middagshvile, og iøvrigt til at sætte Børnene i en ordentlig Skole, betale Skolepengene i rette Tid, og naar det kommer Røst, hver Lørdag at visitere deres Karakterbøger, knurre over en „Femmer“ eller en „Sixer“ og maaſte opflamme Forfængeligheden ved at rose en ffjeldent forekommende „Ener“.

Nu — Retfærdigheden kræver vistnok, at det her tilføies, at det Gud-

skelov vel ikke er saa mange blandt os, der tage det saa let med Opdragelsens Pligt og Ansvar. Det maa meget mere siges til vore Mænds Hæder, at de i Regelen i en ganske anden Grad end i de store Kulturlande og de store Stæder ere sammenvorede med Hjemmet og have den levende Fornemmelse af, at „hjemme er dog bedst“.

Dg dog — saa meget større er Antallet af dem — og jeg tør sige, at det ikke er de værste iblandt os, — som med en daglig Braad i sin Sambittighed, med en trykkende Fornemmelse af Sorg og Smerte se paa sin egen Børneskole og herunder maa sukke over, hvor lidet vi ere af alt det Store, Gode og Betsignede, som vi søle, at vi skulde være, og som vi saa gjerne ogsaa vilde være for vore Børn!

Men — vi ere en haard og en streng Lov undergivne; vi ere Træler for det daglige Brød for os selv og Vore; skulle vi kunne skaffe dette tilveie og derhos have det — hvad en ærefjær og dannet Mand ikke vel kan undvære — nemlig Værestillingen og lidt til de ideelle Behov, da lægger Erhvervet Beslag paa vor Tid og paa Anspændelsen af hele vor Kraft, og, hvad der her er det Værste, selv det hæderlige, ja det ærefulde Arbejde medfører sin Fare for vor Sjæl; det drager med tusinde fine, men stærke Traade vore bedste Kræfter, vore dybeste Interesser bort fra Hjemmets snevre og beskedne Skueplads, og driver os, først modstræbende, siden villigere og villigere over til de store Arenaer, hvor Manden kan finde Hæder i videre Kredse og skabe sig et Navn i Verden; men dermed bliver Hjemmet, der dog

skulde ligge vort Hjerte nærmest, og som til hvende og sidst er Brøvestenen for Mandens ægte og sande Værd, mere og mere fremmed for os. Hjemmets fineste og skjæreste Blomster blegne og visne for det rastløse Sind og miste mere og mere sin Duft og sin Farve for os, vore Børns aandelige Vægt og Udvikling bliver ikke længere Gjenstanden for vor inderste Interesse og vor dybeste Glæde.

Det er i Sandhed et trist Livsbillede dette, naar Familiens Stjød kun bliver den knapt tilmaalte Hviles Sted for den legemlig eller aandelig udslidte Mand, — naar Hus og Hjem saa godt som den hele Dag maa savne ham, der skulde være dets ledende og styrende Mand, veilede de feilende, styrke de svage, opmuntre de forsagte, savne ham, der paa samme Tid, som han er Husbond og Fader, tillige skulde være Præst og Konge i det lille Rige, der kaldes efter hans Navn.

Jeg har her i nogle spredte Træk skildret mangen stræbsom og hæderlig Mands Liv, saaledes som vor rastløse, arbejdende, higende Tid med sin haarde Haand former det. Jo mere Samfundsforholdene udvikle sig, jo mangfoldigere Arbeidets Fordeling, jo stærkere Konkurransen om Levebrødet paa ethvert Felt bliver, desto strengere bliver for os Mænd Kampen for Tilværelsen, og desto vanskeligere vil det falde for saa mangen Husfader at være for sit Hjem og navnlig for sine Børns Opdragelse det, han skulde.

Jeg nævner ikke dette for hermed at ville bevise, at det er os umuligt at være det; dette kan selvfølgelig ikke være min Mening; det vilde og-

faa være det samme som at paaftaa, at Forholdenes Magt gjorde det til en sørgelig Nødvendighed for os Mænd at svigte vore hellige Forpligtelser; saa stor er dog, Gudskelov, Tidens Pinagtighed endnu ikke bleven og kan heller aldrig blive, saalænge det er den guddommelige Kjærlighed, der holder, ikke blot Folkenes, men ogsaa Hjemmets Traade i sin Haand. Vi maa erindre, at der er noget underfuldt og velsignet selv ved et strøbeligt Menneskes rette Fadersind og ægte Kjærlighed; den er som Solen, der lyser og varmer gennem Skyen, selv om En ikke ser den; selv naar Husbonden er borte, er hans Vilje dog som en hellig Lov tilbage i Huset; om han end ikke selv er tilstede, har hans Omhed for Sine dog efterladt en usynlig Vagt om hans Arne; om han end ikke saa tidt og saalænge, som hans Hjerte ønsker det, kan dvæle hos sine Kjære, saa er der dog altid Stunder, hvor han kan være sammen med dem i Alvor og i Kjærlighed, Diebliske, der, hvor saa og korte de end ere, dog kunne nedlægge i Børnenes Hjerter Frøforn for Evigheden.

Men det er af den Grund, jeg her har villet henlede Deres Opmærksomhed paa de stærke og stigende Krav, som Tidernes Ugunst stiller til Mændene, og som i saa høi Grad vanskeliggjør os Fyldestgjørelsen af de Krav, Børnenes Opdragelse stiller til os, for at kunne gjøre det saa meget mere indlysende, hvormeget stærkere og tyngre, under disse Omstændigheder, Børnenes Opdragelse maa falde paa Mødrene.

Naar vi betænke, at det er paa hende, at den hele huslige Økonomi med sine mangfoldige Krav paa Indsigt og paa Omtanke hviler, Opgaver,

der blive desto sværere, jo fattigere Hjemmet er, og at dertil alt mere og mere komme de Krav, som Opdragelsen i Hjemmet stiller, vil det let indsees, hvilken betydningssfuld Plads en Moder indtager i Hjemmet, — og dermed i Samfundet.

Hvem maa ikke under disse Omstændigheder, — jeg vil ikke sige unde! — hvorledes skulde vi Mænd, der selv have smagt Landsdannelsens Sødme, ikke unde hende, der af alle staar os nærmest, den Lykke og den Glæde, som ligger i Dannelsen, — men hvorledes maa vi ikke ønske, ja anspænde os til det Yderste for at udruste vore Kvinder, der bære mere end vort og vore Børns halve Liv, ja Samfundets Belsærd, i sin Haand, med alle den kristelige og almene Dannelses mægtige Hjælpe midler?

Det er jo hende, der først skal lære vore Børn at folde sine smaa Hænder og bede sin Barnebøn, det er hende, der skal indgive dem det rene Sind, der skal bevare dem fra det Onde, hende, der skal tænde den hellige Ild i de unge Hjerter for Alt, hvad der er værdt at elske, for Ham, som gav sit Liv for os i Døden, for Fader, for Moder, for Søskende og for Fædreland, det er hende, der først har at aabne den til Bevidsthed opvaagnende Sjæl for Sandheden og Skjønheden og støtte dens første Skridt, naar det begynder at vandre Tankens Veie! Det bliver alt mere og mere hende, der, navnlig i de Hjem, hvor en høiere Skoledannelse er en social Nødvendighed for Børnene og den eneste Arv, som Forældrene kunne efterlade dem, faar den Opgave ogsaa her at føre det fornødne Tilsyn og den nødvendige Kontrol og yde Indsigtens og Kundskabens Hjælp og Retledning.

Vor Tids Ungdom.

(Fra „Morgenbladet“.)

I.

En Aften ivaareg gik jeg opover Slotsparken. Der kom et ungt Par nedover, den unge Mand gestikulerede ibrigt, og Damen fulgte med Interesse Samtalen. De kom lige forbi mig, og en enkelt Ytring i deres Samtale maatte jeg høre paa: „Vi maa udrydde Kristendommen“. „Ja, ja!“ mente Damen, „det maa vi gjøre“, og det blev sagt i en livlig, næsten fornøjet Tone, og saa gik det unge Par nedover Carl Johans Gade til Byen, antagelig for at „udrydde Kristendommen“.

I Begyndelsen smiler man jo af dette, og det unge Par saa saa glad og vel fornøjet ud, at man næsten kunde smittes af deres Livsglæde; det var som en rigtig fornøielig Op-gave, de havde sat sig fore. Jeg ved ikke ret, hvorledes det er gaaet med dette Udryddelsesarbejde; det gaar vel ikke saa let, som disse glade unge Folk tænker det; men naar man har glemt det Barnagtige og Romiske, bliver Sagen lidt alvorligere; man begynder at tænke paa, hvorfra vel saadanne Ytringer kunne stamme, og her tænker jeg vel er Stof baade til Eftertanke og Undersøgelse.

Naar den Tid kommer, da hver Mand skal kræves til Regnskab for, hvad han har talt og lært, skal der reises den stærkeste Anklage mod de Mænd, eller rettere de Lærere og de Forfattere, til hvem disse Ytringer kunne føres tilbage, og som skulle bære det fulde og tunge Ansvar for, hvad disse stakkels Børn i sin Uvidenhed udtaler, og som, lad os ikke skjule det

mere, alt flere og flere af denne Ungdom, eller rettere sagt disse Børn rives med af. Menan har i sine Ungdomserindringer udtalt en Sandhed, som Ungdommens Lærere burde mindes: „kun saa Menneſter“, siger han, „have Ret til at være Fritænkere.“ At vor Ungdom ogsaa er Fritænkere paa anden Haand, behøver vel kun at antydes; de ere Fritænkere af Autoritetstro, og deres Autoriteter ere Bjørnson og Sars*). Jeg tænker, mangen en har hørt denne Ytring; den falder ikke tilfældigt; det er ligesom Kjernepunktet. Den moderne Litteratur har ganske vist sin store Indflydelse, og denne Retning er jo mer og mer fremtrædende; men der bliver dog altid i Bøgerne ligesom noget Koldt og Fremmed; den levende Personlighed har noget ganske andet Overbeviſende og Indtrængende; Tanterne saa en anden Magt og Liv, naar de bæres af Digterens Følelse og Fantasi og støttes ved Videnskabsmandens Lærdom og Intelligens. Vi hør med Uerøbdighed erkjende Bjørnsons og Sars's Ret til den Livsansfølelse, hvortil de sikkerligen ikke uden Kamp og med Resignation ere komne; men fra det Dieblit disse Fritænkeriets Anførere her i Landet søge at udbrede sine Meninger, særlig blandt en Ungdom, der er saa lidet aandelig udviklet, fra dette Tidspunkt af begynder deres Ansvar, og jeg har den Tro, at de selv ikke kunne overſe den

*) Morgenbladets Redaktion opgiver Forfatteren af nærværende Opſats. (Vi gjæfter paa, at Forfatteren er en fremragende Mediciner i Kristiania. „For Hjemmet“s Red.)

fulde Betydning heraf. Der er i den sidste Tid inden den akademiske Ungdom faldt Udtalelser, der maa forfærde Enhver, som har hørt dem. Der er i en større Kredts talt aabent om den nye Tid, saaledes som den føres frem og forberedes af vore store Digttere: Bjørnson, Ibsen og Kiel-land paa Literaturens Omraade, og som den i Samfundet vil blive gjen-nemført af „Politikens Stormester“ i vort Land. „Det er nødvendigt“, heder det, „at vi engang komme ud over alle disse Fordomme, der altfor længe have bundet os og kvælt vor Frihed og Individualitet; den frie Villie er en taabelig Illusion, den moderne Videnskab kan ikke anerkjende den; Moral, Religion ere Udtryk for en forældet Opfatning; Begreberne Pligt og Samvittighed ere taabelige Fordomme, igjennem Slægterne over-leverede Vildfarelser, der ved Ned-arvingen efterhaanden have fæstet sig.“ At Egteskabet ogsaa hører til disse forældede Institutioner, der maa udryddes, falder af sig selv; ethvert Menneſte har Ret til at udvikle sin Individualitet og handle ganske, som han har lyst til. Saaledes er der talt aabent og uforbeholdent, og det lader sig ikke negte, at et freds-voerende Dal slutter sig til denne Ret-ning, saaledes som den her i sine

høderste Konsekvenser er fremtraadt. Jeg ved meget vel, at Bjørnson og Sars selv ere langt fra at billige disse Meninger, og at ideelt anlagte, som de ere, vil de opretholde en af Reli-gionen uafhængig Moral; men det er en Illusion at tro, at dette kan ske. Naar man forkaster Udødeligheden og benegter den frie Villie, kommer man nødvendigvis til disse Konse-kuenser. Men, heder det, hvis nu Videnskab er kommen til det Resul-tat, at den frie Villie absolut ikke eksisterer, og at Troen paa Udødelig-heden er en taabelig Fordom, saa har de jo Ret til at udtale disse Menin-ger; thi Sandheden maa ikke under-trykkes. Men sæt, at det ikke er saa-ledes, at derimod de Mænd, der ere naaede længst frem i Videnskab, stod paa et andet Standpunkt, at de troede, at Videnskab lige- som kun naaede hen til Problemet uden at kunne løse det, at de ligesom ærbødigt traadte tilside eller endog aabent udtalte sin Tro paa disse Livets høiere Magter, saa stod jo Sagen lidt anderledes. Vi skulle i en følgende Artikel undersøge, hvor-ledes dette Forhold stiller sig, og med hvilken Ret Bjørnson, Ibsen og Sars kunne paaberaabe sig den moderne Videnskab og de moderne Videnskabs-mænd. (Mere.)

Bambergs Rejse i Mellemaſien.

(Fortsat fra Side 442.)

Det overraskede mig meget at se, at Rifil Achond, hvem jeg kun ansaa for Lærd, men ikke for rig, paa for- skjellige Steder havde Telte med Ko-ner og Børn, som hørte til hans af tre Egteskaber bestaaende Familie.

Først da jeg paa flere Steder atter og atter havde gjort Bekjendtskab med hans Koner og Børn, begyndte jeg at fatte, at hans Rundreise, foruden dens juridiske, ogsaa havde et Familienpiemed. Søvrigt var Forskjellen mellem vor Modtagelse i hans eller fremmede Telte kun ubetydelig. Mollahen, som han fortrinnsvis kaldtes, var i ethvert af Turkmanernes, endog de fiendtlige Stammers, Telte Herre i Huset og overøstes ikke alene med Væresbevisninger, men ogsaa med Gaver, hvilket indbragte mig, der optraadte som hans Famulus (i: Tjener, Fuldmægtig) adskillige Bedetæpper (Mamasbschai) af Filt, en turkmanst Overklædning og en Peltshue, der er disse Nomaders nationale Hovedbedækning. Denne satte jeg paa Hovedet, vilkede en let Turban om den og var forvandlet til en turkmanst Mollah.

Da jeg kom tilbage til Gømyshchtepe, vare mine Rejsefæller, som misbilligede deslige Udflugter, meget bekymrede over min Udeblivelse. Paa mine Spørgsmaal om hver Enkeltts Helbredsstilstand fortalte man mig, at Hadschi Salih gjorde glimrende Forretninger med sin Lægekunst, og at Hadschi Kari Messud, der boede i en Moschee, det vil sige et Telt, som brugtes i dette Dimed, var blevet bestaaet. Først var der længe blevet søgt hijs og her, men da der Intet var bleven fundet, havde Tschanen (Scheichen) tilkjendegivet, at han ufortøvet vilde forbande Thyen, hvis han ikke gav Kosterne tilbage, og det havde ikke været fireogthve Timer, førend Thyen havde indfundet sig, ikke alene med de stjaalne Ting, men tillige med en Forsoningsgave. Jeg tror neppe, at Politiet i London eller

Paris vilde tilraade en saadan Fremgangsmaade. Ligeledes fik jeg gode Efterretninger om en Karavane, som skulde til Chitwa, idet mine Venner nemlig fortalte mig, at Chanen af Chitwa, hvem Lægerne af Sundhedshensyn havde raadet til at drikke Høffelkomelk, udtrykkelig havde sendt sin Kerbanbaschi*) hertil for at kjøbe et Par af disse Dyr, der ikke findes i hans Land. Han havde allerede begivet sig til Astrabad, og saasnart han var kommen tilbage, skulde vi tiltræde Rejsen, for hvilken det var et godt Varsel, at den med Ørkenen bedst bekjendte Mand skulde være vor Fører.

Det var mig paafaldende, at mange af mine Rejsefæller allerede var kjede af Turkmanerne, trods dissees ædle Gjæstfrihed og deres egen store Fattigdom; men besad man mindste Følelse, var det efter deres egen Formening umuligt at se paa den grusomme Behandling, som de ulykkelige persiske Slaver her blive underkastede. „Det er sandt nok, at de ere Rjettere og have plaget os paa vor Gjennemreise gennem dette Land; men det, disse Ulykkelige maa lide her, er dog for meget!“ Den Medlidenhed, mine chineesisk-tatariske Rejsefæller, i hvis Land der ikke drives Handel med Mennesker, lagde for Dagen, og de Forbandelser, de i deres Forbitrelse udsjødte mod Karaktshiernes (Røvernes) Umenneskelighed, vilde være en tydelig Skildring af de Lidelser, den stakkels Fange maa ud-

*) Kerbanbaschi, Karavanefører eller Hædning for Karavanen, kaldes den, som Chanen indsjætter i denne Bestilling. Da de for det meste bestaa af Folk, der kun have særligt Kjendskab til visse Veie, har enhver Karavanebet sin egen Kerbanbaschi, der faar sin Veis Navn til Tilfølsnavn.

ftaa. Man forestille sig blot, hvorledes en Perser, om han end er nok saa fattig, maa være tilmode, naar han ved et natligt Overfald er bleven ført ud af sine Nærmestes Kreds og ovenikjøbet ofte haardt saaret slæbes hertil som Fange. Hans Klæder byttes med gamle turkmanste Pjalter, som kun skjule enkelte Dele af hans Legeme, og belæsset med tunge Væsker, der gnide hans Ankler i blodigt Kjød og ved hvert Stridt volde ham umaadelige Smærter, maa han tilbringe de første Dage, ja ofte Uger, af sit Fangenskab, paa den fletteste Krost, og for at han ikke skal forsøge paa at flygte om Natten, giber man ham den saakaldte Karabogra paa, en Halsring af Jern, der ved en Vænte er befæstet til en Knag og ved sin Raslen røber den mindste Bevægelse. Hans Lidelser saa først Ende, naar han enten bliver udløst af sine Slægtninger eller sendt til Chima eller Bochara for at sælges.

Jeg kunde ikke vænne mig til den Klirren af Væsker, der lyder fra enhver Turkmans Telt, naar han blot gjør mindste Krav paa Anseelse. Ogsaa vor Chandschan havde to Slaver, et Par Knøse paa atten til tyve Aar, og at se blomstrende Ungdom i Væsker har stedse grebet mig dybt. Og saa maatte jeg endda haane og forbande disse Ulykkelige, da den mindste Ytring af Medlidenhed kunde have vakt Mistanke til mig, saa meget mere som jeg paa Grund af mit Kjendskab til det persiske Sprog tiltaltes hyppigst af dem. Den yngste af vore Husflaver, en smuk, sortloftet Yngling, bad mig skrive et Brev til hans Forældre og bønfaalde dem om for Guds Skyld at sælge sine Faar og sit Hus for at kunne udløse ham,

hvilket jeg ogsaa gjorde. En Gang troede jeg at kunne give ham en Staal The uden at blive overrumplet, men uheldigvis traadte der Noget ind i Teltet, idet han strakte Haanden ud efter min Gave, hvorfor jeg lod, som om jeg kun havde villet drille ham, og istedetfor at give ham The, maatte jeg give ham nogle lette Slag.

Under mit Ophold i Gømskætepe forløb der ikke en Nat, uden at Skudnede ved Stranden forkyndte, at en Baad vendte tilbage belæsset med Bytte. Om Morgenen gik jeg da ud for at forlange den Derwischen tilkommende Tiende af Helten, eller rettere sagt for at se de beklagelsesværdige Persere i det første Dieblif af deres Ulykke, og mit Hjerte blødte ved det skrækelige Syn. Saaledes maatte jeg langsomt vænne mig til de bratte Modsetninger mellem Dyder og Laster, Mennefskjærlighed og Tyranni, samvittighedsfuld Redelighed og lumpen Sturkagtighed, som forefindes overalt i Østerlandene, men mest i Mellemasien og fornemmeligen der, hvor Islam (i: Muhamedanismen), denne Samfundslivets skrækelige Gift, har udsaaet sin falske Civilisations Frøform. Derimod ere de ikkemuselmanne Romader de bedste Mennefsker i Verden.

Jeg havde ikke tilbragt mere end fjorten Dage her, førend jeg begyndte at blive ligesaa kjed af Stedet som mine Venner og med ubeskrivelig Længsel lod mit Die hvile paa de persiske Bjerge. Afstanden udgjør kun nogle Timers Reise, og dog ere Søder, Stikke og Tænkemaade her blandt Turkmanerne saa forskjellige som om flere tusinde Mile adskilte de to Lande fra hverandre. Ja det er en forbausende Indflydelse, som Re-

ligion og Historie udøve paa Menneskene! Jeg maa le, naar jeg tænker paa, at disse samme grusomme og umenneskelige Turkmaner hvert Døgn gjorde et Gjestebud, „Dillagh“, d. e. i fromme Tiemed, hvortil hele vort Hadschiselskab maatte indfinde sig. Deslige Jndbydelsers forefaldt flere Gange om Dagen; kun den største og anden var jeg tilbøielig til at modtage, men naar jeg ved den tredje gjorde Mine til at undskyldte mig, tvang Jndbyderen mig ved drøie Pus i Siden til at forlade mit Telt, idet han fulgte den turkmanske Høflighedsregel: „So drøiere Pusfene ere, desto hjerteligere er Jndbydelsen.“

Udenfor Bærtens Telt udbredtes der ved saadanne festlige Veiligheder nogle Stykker Filt, eller naar man ret vilde vise sig overdaadig, et Teppe, hvorpaa de Jndbudne satte sig i Kredse paa fem eller sex Personer; hver enkelt Rhyng fik en stor Trækumme, der var fyldt i Forhold til Bordstøllernes Antal og Alder, og i denne for man ned med opspilet Haand og tømte den uden Skæ, Kniv eller Gaffel, indtil den tilsidst var ganske tør. Veskaffenheden og Tilværelsen af de Retter, somattes frem, ville neppe interessere Gastronomerne synderligt, og jeg vil derfor kun i Forbigaaende bemærke, at Heste- og Kamelkjød hørte til Dagens Orden; de øvrige Kjødretter vil jeg helst lade være at omtale. Medens jeg opholdt mig hos Chandschan, havde han troløvet sin tolvbaarige Søn med en tiaarig Pige, hvilket foranledigede et Familiegilde, hvorfra vi, hans Gæster, ikke turde udeblive. Da vi traadte ind i den Tilkommedes Telt, havde hun fuldt op at bestille med at væve et Schawl og lod,

som om hun slet ikke havde bemærket os, og i de to Timer, vi opholdt os der, kunde jeg kun en Gang se, at huu røbede sin Nysgjerrighed ved at skotte til os. Under Maaltidet, som til Uger for mig bestod af Ris, der var kogt i Melk, htrede Chandschan, at denne Fests egentlig havde været berammet til kommende Efteraar, men at han havde benyttet vor Nærværelse til at være delagtig i vor Velsignelse. Nær havde jeg glemt at omtale det Maaltid, der gaves os af en Karatschi, som alene og tilføds ikke blot havde taget tre Personer til Fange, men ogsaa alene drevet dem otte Mil foran sig. Han gav os den Kirken tilkommende Tiende af Byttet, der for enhver af os udgjorde en liden Sum af to Kran, og hvor lykkelig blev han ikke, da vi Alle istemte en Fatiha for at velsigne ham!

Efterat vi med største Ulyst havde opholdt os tre Uger i Gømschetepe, samtykkede den gæstfrie Chandschan omsider i at hjælpe os med vore Forberedelser til Reisen. Da vi troede, at det vilde blive for dyrt at kjøbe Kameler, besluttede vi at være To om at leie en Kamel, der skulde bære os, tilligemed vort Forraad af Vand og Mel. Men dette vilde være faldet os vanskeligt, dersom vi ikke havde været saa heldige i Udleieren, Nias Bah, at finde et Menneske, der vel ikke var religiøs eller brød sig synderligt om vort Hadschivæsen, men med desto større Bunktlighed overholdt Gæstfrihedens Love og ikke sthyede det største Offer for at gjøre os det tilpas. Nias er egentlig en Turkman fra Chiva af Jomutstammen, som hvert Aar gjør en Forretningsreise hertil gennem Ørkenen og under sit Ophold i Gømschetepe staar

under Chandschans Beskyttelse, uden hvilken han, ligesaa lidt som nogen anden Fremmed, vilde være sikker. Han ankommer i Almindelighed om Efteraaret og vender tilbage om Foraaaret, efterat have belæstet thyve til tredive Kameler dels med sine egne og dels med fremmede Varer, og da han i Mar vilde tage nogle flere ubelæstede Kameler med, vilde selv den mindste Veie være halvt fundne Penge. Chandschan havde anbefalet os paa det Varmeste til ham, og Ordene: „Du indestaar mig for dem med Dit Liv, Flias!“ havde tydeligt vist denne, i hvilken Ansæelse vi stod hos vor Vært, hvorfor han slog Dinene ned, som Nomaderne gjøre, naar de ville synes særdeles alvorlige, og hans Svar, som han med en sjelden Lige-gyldighed udtalte ganske jagte og uden at bevæge Væberne, var: „Du fjender mig jo.“ De to underhandlende Turkmaners paafaldende Kulde begyndte at tirre mit endnu halvt europæiske Sind, saa at jeg, glemmende at ogsaa Hadschi Bilal og mine øvrige Rejsefæller viste sig ganske lige-gyldige, gjorde nogle Bemærkninger, hvad jeg dog snart fortrød, da jeg ikke fik Svar paa mine gjentagne Spørgsmaal. Uden at vi havde turdet blande os i Forhandlingerne, blev det derfor afgjort, at vi for to Dukater skulde have en Kamel til Veie lige til Chiwa, og vort Vand og vort Mel vilde Flias tage med for Intet.

Den lille Sum jeg havde indsyet i forskellige Dele af mine pjaltede Klæder, vilde saavel som ogsaa det temmelig rige Udbytte af min fromme Haandtering blandt Turkmanerne meget vel have tilladt mig at leie en Kamel alene, men Hadschi Bilal og

Sultan Mahmud fraraadede mig det, idet de bemærkede, at et fattigt og Medlidenhed vækkende Udseende var det bedste Beskjærmelsesmiddel blandt disse Nomader, hvis Begjærlighed vakktes ved det mindste Tegn paa Velstand, og som man i saadant Tilfælde kunde fra de bedste Venner forvandle til Fiender. Jeg søiede mig i Nødvendigheden, leiede en Kamel i Fællig med en Anden og udbad mig blot, at det maatte være mig tilladt at betjene mig af en Redscheve (et Par Trækurve, der hænge ned Hver paa sin Side af Kamelen), da det vilde falde mig særdeles besværligt at tilbagelægge fyrgethye Stationer, naar jeg med mit halve Ven skulde ride uafbrudt Dag og Nat, presset sammen med en Anden i en sneber Sadel. I Førstningen gjorde Flias Indvendinger, da han, og det med Føie, mente, at Redscheven vilde være en dobbelt Byrde for de stakkels Dyr i Sandørkenene, men tilsidst lykkedes det Chandschan at overtale ham. Jeg havde nu den Trøst, at jeg stundom vilde kunne sove lidt paa den Veie, som vi i thyve Dage skulde tilbagelægge herfra og til Chiwa, og af hvilken Alle gav os den strækkeligste Beskrivelse, og i Særdeleshed var det mig hjært, at jeg skulde have min Hjertensven Hadschi Bilal, hvis Selskab efterhaanden begyndte at blive uundværligt for mig, til Gjenbo eller „Modvægt“, som det kaldes, i Redscheven. Da Forhandlingerne vare sluttede, betalte vi efter Skik og Brug Veien forud, hvorpaa Hadschi Bilal sagde en Fatiha, og da Flias havde strøget sig om sit af nogle faa, tynde Haar bestaaende Skjæg, kunde vi være ganske rolige. Kun bade vi ham paasthynde Opbrudet saameget

som muligt; men dette kunde han ikke lobe, da det beroede paa Chanens Kerbanbaschi, der skulde drage i Spidsen for Toget med sine Bøfler.

Efter nogle Dages Forsløb vare vi færdige til at begive os til Etref, hvor vor Karavane skulde samles, og da Forberedelserne nu vare tilendebragte, brændte jeg dobbelt af Vængsel efter at forlade Gømyschtepe, for det Første fordi den hede Aarstid stedse rykkede nærmere og nærmere, jo længere vi spildte Tiden her, og vi frygtede for, at det Regnbånd, vilde blive endnu sparsommere, og dernæst fordi de latterlige Rygter, der her vare i Omløb om mig, havde begyndt at forurolige mig. Medens Mange i mig saa den fromme Derwisch, afstode ikke Andre fra den Tanke, at jeg var en indflydelsesrig Udsending fra Sultanen, som stod i Forbindelse med den tyrkiske Gesandt i Teheran, havde bragt nogle tusinde Bøsser med og nu vilde bringe en Sammensværgelse mod Persien og Rusland istand. Var dette kommet Russerne i Aschura for Øre, vilde de sikkert have leet derad, men det kunde dog været muligt, at de havde forhørt sig om den forunderlige Fremmede, og da vilde Opdagelsen af mit Incognito kunne haft et grusomt, maaske livsvarigt Slaveri til Følge. Jeg bad derfor Hadshi Bilal flere Gange om idetmindste at bryde op fra Gømyschtepe; men han, der tidligere havde været saa utaalmodig, var nu, efterat Elias havde overtaget os, bleven aldeles ligegyldig og svarede stedse paa mine indstændige Bønner, at det var latterligt og barnagtigt af mig at ville foregribe Skjæbnens Bestemmelser. „Dit Hastværk nytter

ikke,” sagde han; „Du maa blive paa Gørgens Bredder, indtil Nasib (Skjebnen) har bestemt Dit Driftbånd for Dig paa et andet Sted. Og Ingen ved, om dette vil ske snart eller senere.“ Man forestille sig, hvorledes et saadant ægte østerlandsk Svar kan virke paa et med Grund utaalmodigt Sind. Desværre maatte jeg erkjende Umuligheden af en Udvei og finde mig i min Skjæbne.

I de samme Dage var det, at nogle Karaktichier bragte fem Persere, hvoriblandt en formuende Mand, paa en troløs Maade hjem med fra et af deres Kjøbertog. Kjøberne vare i en Baad seilede forbi Karatepe under Baastud af at ville kjøbe Korn i Malikiernes (Persernes) Landsby, og Handelen var ogsaa snart bleven sluttet; men neppe vare de Jntet anende Persere komne ned til Stranden med deres Vare, førend de blev grebne, bundne paa Hænder og Fødder og, skjulte til Halsen i deres egen Hvede, slæbte til Gømyschteppe. Jeg var tilstede, da disse Uhykelige, af hvilke en havde et farligt Saar, bleve pakkede ud, og hørte Turkmanerne selv sige, at det var en skammelig Gjerning. Russerne i Aschura toge sig ogsaa af Sagen og truede med en Vandgang, hvis Fangerne ikke strax bleve løsladte, og da Kjøberne paa det Bestemteste vægrede sig for at lade sit Bytte fare, troede jeg, at de øvrige Turkmaner, hvem den russiske Trudsel satte i Fare, vilde bruge Tvang mod deres Landsmænd; men langt fra; man løb frem og tilbage og uddelte Waaben for at binde alvorligt an mod Russerne, hvis de maatte gjøre Vandgang. Morsomt var det, at ogsaa jeg fik en Bøsse i Haanden, og jeg følte mig ikke lidet

forlegen, idet jeg overveiede, paa hvem jeg da egentlig skulde skyde. Til Lykke blev det ved Trudslen.*) Næste Morgen kom en russisk Dampet tæt ind til Strandbredden, men Sagen afgjordes paa diplomatisk Vis, idet nemlig Turkmanerne stillede Bidler for Fremtiden, men de fem Persere holdtes tilbage i Lænker. Den Formuende betalte en Løsepenge af hundrede Dukater; den, der var Krøbling paa Hænder og Fødder og ikke havde en Værdi af fire Dukater, løslodes til Værelse for Russerne, men de tre Kraftige belæssedes med Lænker og førtes til Etref, Slavernes Pinested.

Navnet Etref, hvormed baade en Flod og den i dens Nærhed liggende beboede Landstrækning kaldes, er det værste Rædselsord og den største Forbandelse for de uhyggelige Indbyggere i Masendran og Taberistan, og Perseren skal bære meget forbitret, naar Ønsket „Etrek hiufti“, d. e. Gid Du maa komme til Etref, skal slippe ham ud af Munden. Da det var bestemt til Samlingsplads for vor Karavane, skulde jeg ogsaa faa Leilighed til at se denne frygtelige Rede i Nærheden, hvorhos Chandschan havde haft den Godhed at anbefale mig som Gæst til Kulchan, Karaktschiernes Pir (Graaffjæg), der besøgte os imellemstunder. Denne gamle Synder havde et mørkt, fra-

*) For at Læseren ikke skal undre sig over den russiske Myndigheds tvetydige Færd, maa vi bemærke, at den persiske Regjering betragter enhver Landgang af en beordret russisk Styrke som et fiendtligt Indfald paa dens egen Grund og heller taaler de turkmaniske Røverier end betjener sig af de russiske Vaaben, der vel kunne nytte in partibus (i Enkeltstederne), men skade meget in toto (i det Hele).

stødende Øre, idetmindste kom han mig slet ikke venligt imøde, da jeg overgaves til ham som Gæst, men undersøgte længe mine Træk, hvistede af og til Chandschan Noget i Øret og syntes med Vold og Magt at ville opdage noget Andet i mig, end hele den øvrige Verden. Jeg fik imidlertid snart Marsagen til denne Mistroisthed at vide. Kulchan havde nemlig i sin Ungdom reist i Rusland med den nu i russisk Tjeneste staaende Ghidr Chan og opholdt sig i længere Tid i Tiflis og var saaledes bleven temmelig fortrolig med vor Levemaade. Han gik ind, at han havde seet mange Folksejere, kun ikke Osmanierne, men om dem havde han hørt, at de som Turkmanernes Stamme-fæller havde stor Lighed med disse, hvorfor han var meget forundret over at bemærke det Modsatte hos mig, hvortil Hadschi Dilal svarede, at Kulchan maatte være slet underrettet i saa Henseende, da han selv havde opholdt sig i flere Aar i Rum, uden at en saadan Bemærkning nogenstunde var falden ham ind. Kulchan tilkjendegav derpaa, at han allerede tidligt den tredie Dag vilde vende tilbage til sin Dwa i Etref, hvorfor vi maatte gjøre os reiseferdige, da vi ikke kunde tilbagelægge Strækningen herfra og til Etref, skjøndt den kun udgjorde tolv Mile, undtagen i hans Selskab, og at han kun ventede til hans Søn Kolman (egentlig Kulumali) var kommen tilbage fra det Streiftog, som han og nogle Andre havde foretaget til den persiske Grændse for at røve nogle smukke Hopper.

At oppebie sin Søns Tilbagekomst fra et Fribyttertog er i Kulchans Dine omtrent det Samme, som naar

efter vore Begreber en Fader imøde-
 ser sin fra et Heltetog eller et andet
 hæderligt Foretagende hjemvendende
 Søn, og han opfordrede os ogsaa til
 henimod Middag at gjøre en liden
 Vandring paa Gørgens benstre Bred,
 da de skulde komme ved denne Tid,
 og vi kunde faa noget Glædeligt at
 se. Da jeg Intet havde at bestille,
 tog jeg heredvilligt mod Jndbydelsen
 og blandede mig snart mellem Mæng-
 den, der, fuld af Utaalmødighed,
 ventede paa de Kommende. Omfider
 kom otte ridende Turkmaner, der
 førte ti usadlede Heste med sig, til
 den anden Bred, og jeg troede nu,
 at den ventende Mængde vilde ud-
 bryde i et høit, begejstret Raab, men
 der hørtes ikke en Lyd. Med graa-
 dige Blikke og stum Forundring
 maalte Alle de Ankommende, som i
 et Dieblisk spømmede over Gørgen
 med de sadlede og usadlede Heste og,
 efterat være stegne af, med ubeskrive-
 ligt Alvor rakte sine Benner og
 Slægtninger Haanden. Medens de
 Gamle med stor Opmærksomhed
 mønstrede Byttet, vare de unge Helte
 sjaeselfatte med at bringe deres Baa-
 klædning i Orden og lettende paa
 den tunge Beltshue, aftørre Sveden
 af Hoved og Hænder. Synet af det
 hele Skuespil var herligt, og hvor
 meget jeg end affyede Høberne og
 deres skammelige Haandverk, dvælede
 mit Die dog med særligt Velbehag
 ved disse unge Menneſter, der i sine
 korte Rytterklæder og med sine kjelke
 Blik og Lyse, ned til Brystet hængende
 Loffer, beundredes af Alle, medens
 de lagde sine Baaben fra sig. Og-
 saa den mørke Kulchan syntes at op-
 muntres og gjorde os bekendt med
 sin Søn, og efterat Hadſchi Bilal
 havde velsignet denne, skiltes vi ad

for næste Morgen at drage fra Gø-
 myſchtepe til Etref i Selskab med
 Fader og Søn og de røvede Heste.

VI.

Afreise fra Gømyſchtepe. — Vor forhenbæ-
 rende Værts Karakter. — Turkmanſke Bolde
 eller Grave. — Eventyr med Bilſvin. —
 Høislette Nord for Gømyſchtepe. — Roma-
 dernes Søder. — Turkmanſk Gjeſtfrithed. —
 Den ſidſte Ged. — Perſiſk Slave. — Begyn-
 delsen af Orkenen. — Turkmanſk Kone og
 Stabinde. — Etref. — Perſiſke Slaver. —
 Ruſiſk Matros ſom Slave. — Paatænt
 Forbund mellem Zomuter og Teller. — Sam-
 mentomſt med Kerbanbaſhien. — Stammen
 Rem. — Afreise fra Etref. — Afghanerens an-
 retter Ulykke. — Beſtrivelse af Karabanen.

Næste Dag ved Middagstid for-
 lode jeg og mine kjæreste Rejſefæller
 Gømyſchtepe, ledsagede af Chands-
 ſchan og alle mine Benner. De
 Sidſte gif næſten en halv Mil med
 os, ſaaledes ſom det er Skik blandt
 Romaderne, naar man følger en me-
 get kjær Gjeſt paa Wei, og ſjældnt
 jeg flere Gange bad Chandsſchan
 vende om, vilde han dog puntkligt
 opfyldte den turkmanſke Gjeſtfritheds
 Forſkrifter, for at jeg ikke i Fremti-
 den ſkulde beklage mig over ham.
 Jeg blev virkelig blød om Hjertet,
 da jeg ſnoede mig ud af hans ſidſte
 Omfavneſe, efterſom jeg i ham havde
 lært et af de ædleſte Menneſter at
 kjende, der uden egennyttige Diemed
 ikke alene havde beværtet mig og fem
 andre Pilegrime ſaa længe i ſit Hus,
 men ogsaa gibet mig alle mulige Op-
 lysninger, naar jeg vilde have Et
 eller Andet at vide. Det gjorde mig
 ondt ikke at kunne gjengjelde ham
 hans Godhed, men endnu mere, at
 jeg havde maattet føre en ſaadan
 Ven bag Lyſet ved den Egenſkab, jeg
 havde antaget.

Vor Wei gif mod Nordveſt og

fjerne sig mere og mere fra Ryften i Retningen af de to store Volde, af hvilke den ene kaldes Røresoffi, den anden Altin Tokmak. Foruden disse Dphøininger ser man ogsaa hist og her mange Jossæer eller turkmanste Gravhøie, men isøbrigt danner hele Egnen en uoverskuelig Flade. Neppe en Fjerdingvei fra Gømhyschtepe gif vi over hyppige Egne, hvis knæhøie, velugtende Græs tørres bort til ingen Nytte, da Indbyggerne i Gømhyschtepe ere Tschomru, d. e. ikke drive Kvægavl. Hvor mange Landsbhyer kunde der ikke blomstre i denne med Vand saa rigelig forsynede Egn, hvilket Liv kunde der ikke røre sig her, istedetfor denne Gravens Stilhed! Vor lille Karabane, der bestod af Flias's Kameler og af sex Heste, holdt sig temmelig tæt sluttet, da Kulchan sagde, at der her fandtes Karaktshier, som ikke stode under hans Befaling og vilde angribe ham selv, dersom de troede sig stærke nok dertil. Denne Gang vilde Flias endnu forstaae mig for Kamelridtet og fik derfor en af de stjaalne Heste af Kulchan, paa hvilken jeg skulde ride til Etæk. Til Uheld for mig var Emir Mehemmed, den afghanske Opiumspiser fra Karatepe, gaaende, og naar vi kom til Morads eller andet fugtigt Sted, maatte jeg tage ham op i Sadelen, og han hængte sig da saa fast ved mine Klæder, at jeg frygtede for at blive reven af Hesten. Paa dette fælles Ridt udsattes jeg for stor Fare, da vi skulde trænge igjennem de store Nørsumpe, hvor der hvrimlede af Bildsvin. Kulchan og Flias rede foran for at opspøge Omveie, for at vi kunde undgaa disse Hundreder af Uhyrer, hvis Nærhed tydeligt ga-

ves tilkjende ved deres Grynten og endnu mere ved den Bragen, som deres Gang mellem Rørene forarsagede, og medens jeg nu red og lyttede opmærksomt, blev min Hest sthy og gjorde et vældigt Sidespring, og jeg fik neppe Tid til at se mig om efter Uarsagen, førend baade jeg og min Staldbroder laa paa Jorden. Med de kun nogle Skridt fra os værende Reisesællers Latter blandede der sig et underligt Hyl, og da jeg vendte mig om, saa jeg, at jeg var falden paa to ganske unge Bildsvin, hvis Moder havde gjort vor Hest sthy og nu, tirret af sine Grisens Hylen, var bleven staaende saa Skridt fra os, visende sine Hugtænder, og sikkert var styrtet løs paa os, hvis Flias's Fætter Schirbichan ikke tidsnok var blevet det var og med sældet Landse havde spærret Veien for den. Enten det nu var paa Grund af den unge Turkman's Dapperhed, eller fordi de fra deres trykkede Stilling befriede Grise taug stille, nok er det, at den rasende So veg og trak sig baglængs tilbage til sit Leie, som vi i første Hæft havde forladt. Kulchans Søn havde imidlertid fanget vor bortløbne Hest og bragte mig den med den Bemærkning, at jeg kunde prise mig lykkelig, da den ved et Bildsvin forarsagede Død sendte selv den frommeste Muselman Nedshis, d. e. uren, ind i den anden Verden, og han ikke kunde blive ren igjen, om han saa brændte femhundrede Aar i Skjærildnen.

Da vi vare trængte omtrent to Mile frem gennem Sumpe og Enge i den nævnte Retning, bemærkede jeg, at vi befandt os paa Skraenten af den Høislette, der fra Gømhyschtepe strækker sig mod Nord, da ikke alene Dphøiningerne, men ogsaa de persiske

Grændsebjerge begyndte at forsvinde. Kun enkelte Teltklynger, i hvis Nærhed der græssede Kameler, vare synlige i stor Afstand, og skjøndt det deiligste Grønt frydede Diet paa alle fire Sider, fandt jeg dog den østlige Side, som jeg havde besøgt i Selskab med Rissil Achond, langt mere beboet. Marsagen hertil er, at Gørgen Flooden mangler og Juddyggerne her kun lader sig nøie med det her tilstedeværende Kildevand, til deres Faar

blevne fede paa de fede Græssange, hvorfor der ogsaa kun i Mai og Juni træffes Telte her. En af disse Teltklynger, der beboedes af Kulchans Nærmeste skulde huse os den Nat, da der endnu var sex Mile til Etref, hvilket var en hel Dagsreise for vore svært belæssede Kameler. Man var her allerede underrettet om vort Komme, og mine sultne Rejsefæller, Hadshjerne, saa i den opstigende Røg allerede Forbudet paa et godt Aftensmaaltid. Uagtet Gømhjichtepe kun laa fire Mil herfra, havde vi dog været næsten otte Timer undervejs, og det første Nidt havde trættet baade os og Dyrene temmelig meget.

Omtrent ti Skridt fra Teltene kom Kulchans unge Broder, Tadschibah, os imøde for at byde os velkommen, og medens Fias og Afghaneren bleve Kulchans Gæster, indvartede de Hadshjerne og jeg i Allah Nars snevne Telt. Denne gamle, aldeles uformuende Turfman var ude af sig selv af Glæde over, at Himlen havde tilbøjet ham Gæster, og det vil stedse være et rørende og uforglemmeligt Optrin for mig, at han, trods vore enstemmige Indsigelser, slagtede en Ged, den eneste, for at beværte os med dens Kjød.

Til det andet Maaltid, som vi Dagen efter nødde hos ham, kunde han ogsaa opdrive noget Brød, en Gjenstand, der allerede i flere Uger havde manglet i hans Bolig, og da vi gav os i Dag med Kjødgryden, satte han sig ligeoverfor med sin gamle Vgtehalvdel og fældede i Ordets bogstavelige Betydning Glædestaarer. Allah Nars vilde Intet beholde af den ofrede Ged; Horn og Klove, der, naar de brændes til Pulver, bruges til de aabne Saar paa Kamelerne, gav han vor Fias, men Skindet, der var slaaet af i et Stykke, bestemte han til en Bandsæk til mig og gav mig det, efterat han havde ladet det gnide godt ind med Salt og tørre i Solen.

Kulchan og vi opholdt os her en Dag paa Grund af, at der ankam en Slave, og det en af de fem, der paa en saa troløs Maade var blevne lokkede i Fælten, idet nemlig denne stakkels Perser var bleven overgivet til Tugtelse af min Beskytter, da han stod i Ry for bedst at kunne afpresse en Fange Oplysninger om, hvorvidt han var formuende nok til at kunne blive løskjøbt af sine Slægtninger eller var fattig og forladt og maatte sendes til Chiwa. Det første Tilfælde er Turfmanerne det kjæreste, da de saa kunde forlange hvilken Sum de ville, og da nu den ogsaa i Ulykken listige Perser stedse søger at skjule sine sande Forhold, mishandles han saa længe, til hans Beklagelser, der besordres til hans Hjem, have udpresset saa høi en Løsningssum som muligt. Det andet Tilfælde er derimod uheldigt for begge Parter, idet Røverer da, efter at have havt mange Omkostninger, kun faar den i Slavehandelen sædvanlige Pris, og den

ulykkelige Perser sendes flere hundrede Mile bort fra sit Fædreland, som han kun sjælden faar at se igjen. Kulchan havde som sagt megen Erfaring i denne Forretning; hans nye Offer ankom henimod Aften, og Dagen efter fortsattes Reisen, efterat den gjæve Allah Nasr, der var ligesaa meget Turkman som Kulchan, hjerteligt havde omfavnet mig. I dag sad jeg for første Gang i min Trækurv paa Kamelen med nogle Mel-sække til Modvægt, da Hadschi Bilal endnu denne Gang vilde negte sig Fornøielsen af et saadant Ridt. Vor Bei førte stadigt mod Nord, og vi havde neppe tilbagelagt en Mil paa den, førend det Grønne hørte op, og vi befandt os paa Ørkenens sørgelige,

stærkt lugtende Saltgrund. Det, vi fik at se, kunde isvrigt tjene til Forbillede. Omtrent otte Mile nordenfor Gømyschtepe hæver et lavt Forbjerg ved Navn Kara Senger sig i Beiret, og jo nærmere vi kom det, desto blødere blev Bunden; tæt ved dets Fod kom vi ud i et formeligt Morads, Beien i dette glatte Kludder var i højeste Maade besværlig, og Kamelerne, der med deres svampede Fødder glede ud ved hvert Skridt, truede med at kaste mig og mine Kurve i Snabset, hvorfor jeg foretrak at stige frivilligt af og kom, efterat have tilbragt halvanden Time i dette Østeføre, til Kara Senger, hvorfra vi ogsaa snart naaede Kulchans Owa. (Fortf.)

Blandinger. — Nyt og Gammelt.

Kanal gjennem Jordtangen ved Korinth (Grækenland). Den 4de Mai sidstleden fandt ved Kalamaki paa Isthmen ved Korinth den høitidelige Abning Sted af Arbeiderne til Landtjensens Gjennemskjæring. Hele Foretagendet antages at blive færdigt i Aaret 1886.

Bagtelen. Der var engang to Naboer, ærbare og skikkelige Folk, som ellers altid levede med hinanden i Fred og Venstabs, og vel ogsaa nu, men den ene af dem havde en Bagtel. Til ham kommer endelig en Dag hans Nabo og siger: „Hør, min gode Ven, kan J ikke begribe, at Eders Spektakelmager*) der, eders Tambur,

kan være mig til stor Uleilighed, naar jeg engang kunde ønske at gjøre mig tilgode ved en liden Morgenkur, og at J lægger Jer ud med det hele Nabolag.“ — Men Naboen svarede: „Nei, jeg kan begribe det Modsatte. Er det ikke al Vre værd, at min Bagtel gratis siger hele Nabolaget, at det er Dag, at den vækker Søndene og desuden giver Anledning til allehaande Morstab, og at jeg bærer alle Omkostningerne alene.“ — Da ingen Forestillinger vilde hjælpe, og Bagtelen bestandsigt slog lige tidligt og lige høit, saa kommer endelig Naboen igjen og siger: „Gode Ven, J skulde vel ikke ville sælge Eders Bagtel?“ Naboen siger: „Vil J slaa den ihjel?“ — „Nei.“ — „Eller lade

*) J Lybiskland holder man Bagtelen i Eur som Sænglugt. Red.

den flybe?" — „S eller ikke.“ — „E eller flytte den over i en anden Gade?" — „S eller ikke, men jeg vil hænge den her udenfor mine Vinduer, forat S ogsaa fremdeles kan faa den at høre hver Morgen. — Naboen mærkede Sntet, thi han var ikke den flogefte af de to. — „Ei“, tænkte han, „kan jeg faa den at høre omsonst og faa Penge til, saa er det det Bedste.“ „Vil S give mig et Par Daler for den?" spurgte han sin Nabo. Naboen mente vel, det var vel meget, men at de Penge dog ikke vilde være spildte, og i samme Time blev Bagtelen flyttet.

Næste Morgen, da den vækkede sin forrige Eier af hans Søn, og han netop vilde tænke: „Jh, min gode Bagtel er allerede oppe“, saa falder det ham saa halvveis i Tanken: „Men det er jo min Nabos Bagtel.“ „Det utafnemmelige Kræ“, sagde han endelig den tredie Morgen, „den har levet hos mig et helt Aar og haft gode Dage, og nu slaar den sig sammen med en Anden for at drille mig. Den gode Nabo skulde være klogere og betænke, at han ikke er det eneste Menneſte i Verden, i det Mindste ikke det eneste Menneſte her i Byen“. Efter nogle Dages Forløb var han nær ved at blive syg af Uergrelse og talte Naboen til: „Naa, gode Ven“, sagde han, „inat har da Eders Bagtel kun faaet liden Søn“. — „Ja, det er en udmærket Fugl“, svarede Naboen; „jeg har ikke forkjøbt mig paa den“. — „Den er ogsaa bleven

rigtig udmærket, siden S har faaet den i Kost“, vedblev hin; „hvad vil S have i Dggjæld for at afstaa den igjen?" — Da smilede den Anden og sagde: „Vil S slaa den ihjel?" — „Nei.“ — „E eller lade den flybe?" — „Nei.“ — „E eller flytte den over i en anden Gade?" — „S eller ikke, men jeg vil hænge den paa dens gamle Blads, hvor S ligesaa godt kan høre den som paa dens nuværende.“ — „Gode Ven!“ svarede Naboen, „til at hænge udenfor Eders Vinduer kommer den aldrig mere, men vil S give mig mine to Daler igjen, saa lader jeg den flybe.“ Naboen tænkte ved sig selv: „For bedre Kjøb kan jeg da ikke blive af med den end for mine egne Penge.“ Saa gav han ham de to Daler igjen, og Bagtelen fløi.

Min kjære Læser kan heraf lære, hvis han har det nødtigt, hvilken Forskjel der er paa, om Noget sker udenfor Ens egne Vinduer og i Ens eget Hus, eller i et fremmed; fremdeles — thi der behøves ingen Bagtel dertil — om En i et Selskab se l v giver sig til at fløite eller tromme paa Bordet, eller han maa høre paa, at en A n d e n gjør det; fremdeles, om En selv til om Aftenen Kl. ti fortæller en kjedsommelig Historie, eller en Anden gjør det, og man maa være tilfsteede derved og fra Tid til anden forundre sig og gjøre en liden Bemærkning, forat det skal se ud, som om man hørte efter. (Hebel.)

Rettelſe til N o. 15. Side 443, Lin. 20 nedenfra ſtaar: ſkaane, læs: danne.

F n b o l d: Den Ugifte. — Fra Abutir til Traſalgar eller Hiſtorien om Lord Melſons Pigtſte. — Læſerbrugter. — Vor Tids Ungdom. — Bambers Kſe i Mellemſten. — Blandinger.

R. F. Gibson,
JUSTICE OF THE PEACE,
INSURANCE, COLLECTING AGENT, REAL ESTATE.

Office in Adams Block, Winnebago St., DECORAH, IOWA.

G. R. WILLETT.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,
DECORAH, — — — — — IOWA.

DAN. NOBLE,
SADELMAGER,

handler med

Sadler, Svøber, Bidsler etc.
Decorah, — — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Raffelovne samt Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Vertkøi, Bygningsmaterialier, saasom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie. Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Sydsiden af Water Street = = = Decorah, Iowa.

J. T. RELF,

PHOTOGRAF,

handler med Rammer, Lister, Albums, Fløiels-Indfatninger, Stereoskop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaaabørn photograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. ☞ Alle mine Negativbilleder retoucheres af den udmærkede Retoucher, Hr. Eugene Austin. Afslæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerhs Drugstore, Decorah, Iowa.

North Hotel.

CHRISTIANIA HOUSE, tæt ved Washington St. Broen

DECORAH, IOWA,

anbefales Rejsende af **Peder Jensen.**

☞ Gode Et.ldrums findes til Afbenyttelse.

99 CENT STORE 99

Det smukkeste Udvalg af Galanteri-Varer i Decorah, passende til Bryllups- og Høitidspræfenter og en elegant Samling af solbpleterede Varer forefindes altid. Her er ogsaa det rette Sted til at kjøbe Stambøger (Autographs), Fotograf-Albums, Bæser, Toilet-Gjenstande, Lamper, Speile og musikalske Instrumenter. Billed-Kammer leveres efter Bestilling.

Agentur for Crown Sewing Machine.

A. N. Vance, Water St., Decorah, Ia.

PETER GJEMS,

Reisende Agent for

G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works, tegner Abonnement paa „For Hjemmet“. De, som tegne sig paa hans Liste, kunne betale Kontingenten til ham.

 Real Estate for Sale. I have for Sale Town property and improved Farms and can suit almost any kind of wants in this line. The said property is situated in and around the City of Decorah, Winnesheik Co., Iowa. Prices low and terms to suit purchaser.

Apply to
(13 t. f.)

E. P. Johnson,
Office in Adams Block, Decorah, Iowa.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

18de Bind, som blandt Andet indeholder den udmærkede Fortælling „Water Clemens“ sendes portofrit for \$1.

19de Bind, indeholdende blandt Andet „En ung Piges Historie“ og Missionsberetningen „Sej Mar blandt de røde Indianere“, portofrit for \$1.00

20de Bind, indeholdende den ualmindelig interessante og lærerige Rejsefærd „Nordvest-Passagens Opdagelse“ foruden meget andet udvalgt Bæsestof, portofrit for \$1.00.

21de og 22de Bind (Aargangen 1881) har et meget afvejlende Indhold, deriblandt den udmærkede Fortælling „Familien Hellbringen“, (der hos Boghandleren koster \$3 indbundet). Disse 2 Bind tilsammen portofrit for \$2,

Alle 5 Bind til en Adresse pr. Erpress \$4.00.

 Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgjør over 350 store Oktavsider samt Titellad og Indholdsregister.

Adresse: A. Thronsdjen,
Dr. 1014, Decorah, Iowa.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillor de bedste i Handelen. Lomme- og Stue-Uhre repareres smukt. Tæt ved Post Office, Decorah, Iowa.

For 10 Cents

sendes portofrit et Hefte, indeholdende „To ældgamle Sange fornyede“, nemlig Solvtalvisen og Den gylde ABC, 8 for 50 Cts., 20 for \$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: A. Thronsdjen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.

Iver Larsen
sælger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Værdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
i Brødrene Gulliksons forrie Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre-Læge.
Decorah = = Iowa.

12te Udgang af „For Hjemmet“
(21de og 22de Bind)

indeholdende den utmærkede Fortælling „Familien Hældringen“ samt 15 mindre Fortællinger, foruden meget andet interessant Læsestof, (24 Hefter, 720 store Sider) sendes portofrit for \$2.00. („Familien Hældringen“ koster alene ca. rent \$3.00 i Bogladen.)

Adresse: **R. Thronsdien,**
Box 1014, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Dens billigste Priser. Reparationer udføres.

Ligklæder havees paa Lager. Begravelser besørgees.

Noget Rest-Exemplarer af
Socrates's Forsvarstale ved Platon
samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hefter af „For Hjemmet“) sendes tilsam-
men portofrit for 35 Cents.

Adresse **R. Thronsdien, Decorah, Iowa.**

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. DECORAH IOWA

G. I. Wendling

forfærdiger

Kaleschevoque og Buggier
og forøvrigt alle slags Kjøretøier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Beksted paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.
(16-24.)

Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Højskole for gutter og piger,
Northfield, Minnesota.

nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er
\$30.00 for Skoleaaret (10 Maaneder) og for en Termin i Forhold. Koft billig.
Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

E. P. Haugen,

— Eier af —

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenhuggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Hr. J. W. Hon og Thorsvald Kopsland.

E. P. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedført Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen.

S. O. Wilson, Merchant Tailor,

Beksted tværs over for Woolen Factory Store, Decorah, Iowa. Et smukt Udvalg af Tøier til Klædninger just uddraget. Mit Arbeide garanteres.

23de Juli 1882. 13-24.)